

Flerspråkighet i klassrummet

En studie om lärarens arbetssätt och attityd

Multilingualism in the classroom

A study of the teacher's working methods and attitude

Hanni Mousa & Tuva-Lisa Landberg

Akademien för utbildning, kultur
och kommunikation

Svenska

Självständigt arbete i lärarutbildningen

Avancerad nivå

15hp

Handledare: Carles Fuster

Examinator: Lena Gleisner Villasmil

Termin: 8   År: 2025

Akademien för utbildning
kultur och kommunikation
Termin 8

EXAMENSARBETE
SVA 042 15 hp
År 2025

SAMMANDRAG

Hanni Mousa & Tuva-Lisa Landberg

Flerspråkighet i klassrummet

En studie om lärarens arbetssätt och attityd

Multilingualism in the classroom

A study of the teacher's working methods and attitude

Årtal: 2025

Antal sidor: 43

Syftet med denna studie är att undersöka flerspråkighet i klassrummet och hur den kan fungera som en resurs så att eleverna kan använda hela sin språkliga repertoar. Studien fokuserar på lärarnas beskrivna arbetssätt och attityder gentemot flerspråkighet. För att få en djupare förståelse genomfördes en enkät med både legitimerade och icke-legitimerade lärare. Enkäten fångar lärarnas uppfattning om sitt arbete med flerspråkighet, om det sker genom planering eller spontan modersmålsanvändning, samt hur detta påverkas av fortbildning och förekomsten av flerspråkiga elever. Resultatet visar på en positiv attityd och vilja hos lärarna till att arbeta språkmedvetet i klassrummet, dock utan att i praktiken nå ända fram. De beskrivna arbetssätten varierar, med en övervikt mot samarbete och kamratstöttning som verktyg. Ett antal lärare fångar också upp och arbetar med elevers spontana modersmålsanvändning i klassrummet, dessa lärare har också planerat för flerspråkighet. I resultatet framkommer att de lärare som har fortbildning mer medvetet integrerar flerspråkiga arbetssätt.

Nyckelord: Flerspråkighet, språklig repertoar, aktiv planering, spontan modersmålsanvändning, transspråkande perspektiv.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
1.1 Syfte och frågeställningar	6
1.2 Disposition.....	6
2 Bakgrund	7
2.1 Flerspråkighetens roll, betydelse och påverkan.....	7
2.2 Tidigare forskning	9
2.3 Teoretiska perspektiv	11
3 Metod	15
3.1 Datainsamling.....	15
3.1.1 Urval.....	15
3.1.2 Deltagare	16
3.1.3 Datainsamlingsmetod.....	19
3.1.4 Enkäter	20
3.1.5 Etiska riktlinjer.....	20
3.2 Analysmetod	21
3.3 Reliabilitet och validitet.....	22
4 Resultat	23
4.1 Lärarens beskrivna arbetssätt.....	23
4.2 Lärarens attityd	27
4.3 Skolans uppmuntran för flerspråkighet.....	29
4.4 Analys.....	29
5 Diskussion	31
5.1 Resultatdiskussion	31
5.2 Metoddiskussion	33
6 Avslutning.....	35
6.1 Slutsatser	35
6.2 Framåtblickar.....	35
Referenslista	37
Bilaga.....	40

1 Inledning

Idag är det mer vanligt än ovanligt att lärare möter flerspråkighet i klassrummet. Elever med olika språkliga livserfarenheter och kulturella bakgrunder samlas i skolan för att gemensamt och individuellt utvecklas, bygga kunskap och formas till demokratiska medborgare i enlighet med läroplanen (Skolverket, 2022, s.5–7). Den svenska skolan präglas i allt högre grad av språklig och kulturell mångfald, där flerspråkighet blivit en naturlig del av elevernas och lärarnas vardag. Trots detta tas de språkliga resurser som eleverna bär med sig inte alltid tillvara i undervisningen (Wedin, 2019, s.20). Skolans attityder till flerspråkighet är avgörande för hur väl elevernas språkliga färdigheter kan tas tillvara. Otterup (2022, s.11) pekar på att skolans stödinsatser som modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet och svenska som andraspråk ibland fungerar mindre effektivt. Detta på grund av ekonomiska prioriteringar, politiska beslut och begränsad kunskap om flerspråkighet hos lärarstudenter och personal (Otterup, 2022, s.11). Samtidigt framhåller Skolverket (2018, s.3) att flerspråkiga individer kan växla mellan språk beroende på syfte och situation, vilket visar hur flerspråkighet kan användas på olika sätt i lärande och undervisning. När flera språk får utrymme i klassrummet skapas möjligheter för elever att bidra med sina unika erfarenheter, perspektiv och uttryckssätt. Ett exempel är att elever kan använda sina modersmål för att förklara och stötta varandra i lärandet (Persson, 2017, s.65).

Denna utveckling ställer höga krav på lärare att skapa undervisning som tar tillvara elevernas språkliga bakgrunder och gör dem till en del av det gemensamma lärandet. Lärarens attityd och förhållningssätt till flerspråkighet har stor betydelse för hur elevernas språk kan användas som en resurs i lärandet (Skolverket, 2018, s.11; Otterup, 2005). Det är också viktigt att elevernas språkliga olikheter uppmärksammas och värderas positivt, eftersom skolans bemötande påverkar elevernas identitet, delaktighet och framgång i skolan. Elever behöver ges möjlighet att använda sina språkliga förmågor i skolan för att främja språkutvecklingen. Att inkludera samtliga språk som eleven behärskar, inklusive modersmålet, kan ha en positiv inverkan på både modersmålet, andraspråksutvecklingen och övriga språk. Genom att använda sina olika språk kan elever koppla nya begrepp och kunskaper till tidigare språkliga erfarenheter, vilket bidrar till en fördjupad förståelse och stärkt språklig kompetens. Pedagoger har därför ett ansvar att bemöta vårdnadshavares oro när de uttrycker att flera språk kan vara överväldigande eller att fokus bör ligga enbart på svenskan (Wedin, Å. (2018, s.4). I stället bör pedagoger tydliggöra betydelsen av att utveckla och använda modersmålet, då detta inte bara

gynnar elevernas språkkompetens utan även underlättar lärandet i övriga ämnen (Persson, 2017, s.44).

Enligt Sundgren (2017, s.65–68) kan flerspråkiga elever aktivt bidra till sin språkutveckling genom att reflektera över olika språk och språkstrukturer. Sundgren lyfter fram García (2009) som poängterar att flerspråkiga elever har en större förståelse av ord, form, funktion och grammatiska strukturer. Flerspråkighet kan även främja både kreativt och kritiskt tänkande samt stärka elevernas kommunikativa förmåga (García, 2009; Salameh, 2012, enligt Sundgren, 2017). Elever som behärskar flera språk kan ha lättare att lära sig nytt språk, eftersom de kan bygga vidare på tidigare språkliga erfarenheter och jämföra olika språk med varandra. Sundgren (2017, s.65–68) refererar dessutom till Svensson (2015) och framhåller att elever kan använda sina språk som ett verktyg för att förstå, förklara och skapa mening.

I den här studien vill vi därför undersöka lärares arbetssätt och attityder kring flerspråkighet i klassrummet och på vilket sätt de menar att de inkluderar den i svenskundervisningen, om de gör det. Genom att belysa lärares perspektiv och arbetssätt vill vi bidra till en ökad förståelse för hur flerspråkighet kan användas som en resurs för lärande, delaktighet och inkludering. Samtidigt kan flerspråkighet i undervisningen innebära utmaningar. I vissa klassrum tas elevernas språkliga resurser inte alltid tillvara och flerspråkigheten används då inte som en aktiv del av undervisningen. Det kan exempelvis bero på att läraren saknar tillräckliga kunskaper om hur man arbetar med elever som har olika språkliga bakgrunder (Fuster & Balder, 2024). Enligt Skolverket (2011, s. 9) kan detta bland annat bero på att vissa lärare saknar tillräckliga kunskaper om hur de ska arbeta med elever som har olika språkliga bakgrunder. Vi utgår från ett translanguaging perspektiv som på svenska kallas transspråkande perspektivet som betonar att elevernas språkliga repertoarer används som en resurs (Lin, 2019; Canagarajah, 2018). Denna teori har på senare tid fått ökad uppmärksamhet.

Under vår VFU har vi observerat att flerspråkighet blir alltmer vanligt i klassrummet och att skolorna i ökande grad använder elevernas språk som en resurs i undervisningen. Flerspråkigheten synliggörs inte bara som en individuell kompetens utan också som ett verktyg för lärande och kommunikation mellan eleverna. Under undervisningen har vi själva aktivt arbetat med att inkludera flera språk i svenskundervisningen. Detta har bland annat inneburit att vi förklarat begrepp på olika språk och uppmuntrat eleverna att förklara för varandra, vilket har skapat situationer där eleverna kan lära av varandras språkliga erfarenheter. Genom att låta eleverna använda sina olika språk i klassrummet har vi sett hur detta kan bidra till ökad delaktighet, stärkt självkänsla och större förståelse för både innehållet och varandra. Denna erfarenhet visar tydligt att flerspråkighet inte bara är en bakgrundsfaktor utan kan fungera som

en viktig pedagogisk resurs som berikar undervisningen och främjar interaktion och samarbete mellan eleverna. Persson (2017, s. 66) menar att eleverna kan bidra till att hjälpa varandra genom att förklara för varandra samt att det bidrar till en känsla av värdighet. Dessutom kan eleverna hjälpa varandra trots att de inte har samma modersmål eftersom det kan finnas ord som är gemensamma på olika språk, exempelvis i portugisiska och spanska.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka i vilken utsträckning och på vilka sätt lärare i årskurs 1–3 beskriver att de arbetar med att inkludera flerspråkighet i svenskundervisningen. Eftersom de tidiga skolåren har stor betydelse för elevernas kunskapsmässiga och språkliga utveckling har vi valt att undersöka hur flerspråkighet hanteras i denna del av skolgången. Studien syftar även till att belysa lärarnas attityder till flerspråkighet och hur dessa påverkar deras arbetssätt.

Vårt arbete avser att besvara följande frågor:

1. I vilken utsträckning och på vilka sätt beskriver lärare i årskurs 1–3 att de arbetar med att inkludera flerspråkighet i svenskundervisningen?
2. Vilka attityder har lärare i årskurs 1–3 till flerspråkighet i svenskundervisningen?

Utifrån ett transspråkande perspektiv vill studien bidra till en fördjupad förståelse av hur flerspråkighet kan användas som en tillgång i undervisningen och på vilket sätt lärare kan stödja elevernas lärande, delaktighet och språkutveckling genom att tillvarata deras hela språkliga repertoar. Genom att synliggöra lärares synsätt och arbetssätt kring flerspråkighet kan studien bidra med kunskap som stödjer utvecklingen av en mer inkluderande och språkmedveten undervisning i de tidiga skolåren.

1.2 Disposition

Uppsatsen har inletts med introduktion och syfte. I nästa kapitel ges en introduktion till det område som studien behandlar och förklarar bakgrunden till ämnet. Därefter lyfts tidigare studier som är relevanta för forskningsfrågorna. I anslutning till detta presenteras även de teorier som studien vilar på.

I kapitel fyra presenteras studiens metod, där beskrivs hur studien har genomförts, hur deltagare och material har valts samt hur datan har analyserats, bland annat genom innehållsanalys och uni- och bivariata analyser. Avslutningsvis behandlas studiens etiska aspekter. I kapitel fem presenteras studiens resultat med tabeller och diagram som stödjer och tydliggör de framträdande fynden, därefter följer en teoretisk analys, följt av diskussion, slutsatser och förslag på fortsatta studier.

2 Bakgrund

I detta kapitel ges en inblick i hur lärarens förhållningssätt till flerspråkighet i svenskämnet kan se ut. Avsnittet inleds med en definition av flerspråkighet och hur denna kan användas som en resurs i undervisningen. Därefter presenteras tidigare forskning om lärares attityder till flerspråkighet och hur de kan ta sig uttryck i svenskundervisning, med koppling till styrdokument. Vidare presenteras relevant tidigare forskning som belyser flerspråkighet utifrån lärarens perspektiv och arbetsmetoder, med koppling till styrdokument och annan relevant litteratur. Avslutningsvis diskuteras lärarens roll i relation till flerspråkighet samt det transspråkande perspektiv som ligger till grund för studien där vi även integrerar det sociokulturella perspektivet.

2.1 Flerspråkighetens roll, betydelse och påverkan

I detta avsnitt presenteras flerspråkighet som ett centralt område inom skolans undervisning och elevers lärande. Fokus ligger på att tydliggöra vad flerspråkighet innebär, hur det kan fungera som en pedagogisk resurs samt vilken betydelse som språk har för elevers identitetsutveckling och deltagande i skolundervisningen. Genom att belysa dessa aspekter skapas en översiktlig ram för hur flerspråkighet förstås kan och hanteras i skolans praktik.

Begreppet flerspråkighet kan man spåra tillbaka till den tidiga språkvetenskapliga forskningen. Weinreich (1953) benämner fenomenet språkkontakt och beskriver påverkan på individens språkbruk och språkssystem när en individ använder två eller fler språk i kontakt med varandra. Weinreich är därmed en av de tidigare forskarna inom detta område, även om han inte uttryckligen använder begreppet flerspråkighet. I vardagliga sammanhang förekommer det att man använder begreppet flerspråkighet för att beskriva personer som kan eller använder mer än ett språk (Skolverket, 2019, s.11). Begreppet tvåspråkighet eller *bilingualism* avser användning av två språk och lyfts här då tvåspråkighet ofta ses som en del av flerspråkighet. Nationell såväl som internationell modern forskning använder flerspråkighet eller *multilingual* som ett paraplybegrepp när två eller flera språk används (Hyltenstam, Axelsson & Lindberg, 2012; Cenoz, 2013; Xu, Christison & Krulatz, 2025).

Idag möter skolor många flerspråkiga elever och en stor del av eleverna har ett annat modersmål än svenska. Dagens skolsituation kännetecknar en omfattande språklig mångfald, där även engelskans starka närvaro har en central roll i samhället. Många elever växer idag upp med flera språk och engelskan har fått en särskilt betydelsefull roll i barns språkliga vardag och används naturligt i klassrummet (Skolverket, 2018, s.105). Det skiljer sig tydligt från tidigare

synsätt, då skolan i högre grad utgick från en enspråkig norm där endast svenska värderades (Forskning.se 2016). Det har alltid talats fler språk i Sverige än svenska och minoritetsspråken har sedan lång tid tillbaka funnits i Sverige där språk som samiska har begränsats i skolan och samhället (Samer.se, u.å.; Sametinget, 2025).

Otterup (2005) beskriver flerspråkighet som individens förmåga att använda flera språk i olika sammanhang, där språkvalet påverkas både av personliga förutsättningar och av samhällets krav. På liknande sätt framhåller Garcia (2019, s.31–32) med hänvisning till Haugen (1956) och Weinreich (1974) att flerspråkiga personer kan växla mellan sina språk beroende på situation och behov, vilket visar hur språken kan fungera som en flexibel resurs i kommunikationen. Garcia (2019, s.34) som hänvisar till Garcia (2009) betonar dessutom att tvåspråkighet kan förstås som något dynamiskt och sammanlänkande, där språken inte alltid fungerar som helt separata system, utan som ett integrerat språkligt system som kan anpassas efter sociala krav och den aktuella situationen.

Språket har en stor inverkan i människans liv och i *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (Lgr22)* beskrivs det som människans främsta redskap (Skolverket, 2022, s.84). När vi använder språket förmedlar vi våra inre idéer, funderingar och tankar till omvärlden som sedan tolkar det vi förmedlar. Sedan kan ett utbyte av erfarenheter ske när omvärlden kommunicerar de idéer, funderingar och tankar som individen tolkar. Utveckling sker i samspelet mellan individen och omvärlden och förståelse för den enskilda men också sammanhanget uppstår.

Flerspråkighet kan vara en resurs i undervisningen. Elever som behärskar flera språk kan använda sina språkkunskaper för att bättre förstå innehållet, dela sina tankar och samarbeta med varandra. Genom att översätta och växla mellan olika språk kan de underlätta både kommunikationen och lärandet i klassrummet. Detta gör det möjligt för elever att förklara begrepp för varandra, ställa frågor på olika språk och reflektera över innehållet på ett djupare sätt. García (2018, s. 90) hänvisar till Gumperz & Cook-Gumperz (2005) och framhåller att skolan bör skapa interaktiva miljöer där elever tryggt kan använda alla sina språkliga resurser i stället för att hålla språken åtskilda. García (2018, s. 90) refererar också till Lee m.fl. (2008), som menar att när språken separeras i undervisningen minskar elevernas möjligheter att använda båda språken för att förstå och uttrycka sig samt utveckla sin språkliga kompetens. Detta tyder på att läraren har en viktig roll på att integrera flerspråkighet i undervisningen.

Definitionen av ordet identitet enligt Svenska Akademiens ordlista (SAOL) är ”den person man är; särprägel, egenart” (Svenska Akademien, 2015). Den personliga identiteten formas genom individens miljö och omgivning samt genom hur individen värderar och uppfattar sig i

relation till dessa. Detta utgör grunden för utvecklingen av självbilden, vilket sedan ligger till grund för att vidare forma och stärka identiteten (Bup Stockholm, 2025). Identiteten påverkas av samhälleliga normer, genetiskt arv, kultur och språk. Språket utgör en central del i identitetsskapandet eftersom det kan skapa tillhörighet och gemenskap samt anpassas efter social kontext och kulturell tillhörighet (Kalra, 2024).

Skolverket (2022, s.7) framhåller i läroplanen att elevers språk, identitet och kultur har en central betydelse i lärandet, vilket belyser sambandet mellan språkliga och kulturella erfarenheter och individens utveckling. I Skollagen (2010:800, 1 kap. 4 §, 9 §) framgår att utbildningen ska främja alla elevers utveckling och lärande samt förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar. Det innebär att skolan har ett ansvar att skapa förutsättningar för varje elev att utveckla sin språkliga kompetens och identitet i ett inkluderande och kulturellt medvetet sammanhang.

Språk är en central del av vår identitet, vilket blir betydelsefullt i hur lärarens attityd ställs till detta då det kan påverka elevers självkänsla och lärande.

2.2 Tidigare forskning

Studier gällande flerspråkighet i skolan har tidigare visat att lärares arbetssätt, organisatoriska förutsättningar och attityder har en avgörande roll för hur elevers språkliga resurser tas tillvara och används i undervisningen. Den tidigare forskningen som presenteras i detta avsnitt avser både studier om transspråkande i klassrummet, lärares synsätt samt stödinsatser och utmaningar som har betydelse för arbetet med flerspråkiga elever.

Tidigare forskning visar att lärares attityder och föreställningar om flerspråkighet spelar en avgörande roll för hur elevers språkliga resurser tas tillvara i undervisningen. Forskningen pekar på att lärare som betraktar elevers olika språk som en tillgång tenderar att skapa mer inkluderande lärmiljöer och i högre grad stödja elevernas både språkliga och kunskapsmässiga utveckling (Alisaari et al., 2021; Rodríguez-Izquierdo, González Falcón & Goenechea Permisán, 2020). Alisaari et al. (2021) framhåller att lärare behöver ett förhållningssätt där alla språk erkänns som betydelsefulla, även när läraren själv inte behärskar dem. Detta ligger i linje med Cummins (1979; 2007) samt Ganuza och Hedman (2018), som visat att användning av modersmålet inte hindrar inlärningen av undervisningsspråket, utan snarare kan stärka både ämneskunskaper och utvecklingen av flera språk parallellt.

Forskning inom translanguaging understryker att lärares synsätt påverkar om och hur flerspråkiga praktiker möjliggörs i klassrummet. När lärare har en positiv syn på flerspråkighet

öppnas fler möjligheter att använda elevernas hela språkliga repertoar som stöd i lärandet (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022). Fuster, Antera och Munhall (2024) visar exempelvis hur lärare i svenska skolor ibland kombinerar svenska och elevernas modersmål för att stötta förståelsen, särskilt för nyanlända elever. Detta kräver dock medvetna didaktiska val och ofta ett nära samarbete mellan lärare och studiehandledare, något som även Dávila och Bunar (2020) samt Roux Sparreskog (2023) lyfter som betydelsefullt i en svensk kontext.

Samtidigt visar forskningen att negativa eller tveksamma attityder kan få konsekvenser för hur elever bemöts och vilka förväntningar som ställs på dem. Om lärare betraktar flerspråkighet som ett problem snarare än en resurs riskerar detta att leda till lägre förväntningar på elevernas prestationer (Rodríguez-Izquierdo et al., 2020). Flera studier pekar dock på att attityder inte är statiska. Utbildning, fortbildning och praktisk erfarenhet av att arbeta i språkligt heterogena klassrum kan bidra till mer positiva synsätt och ett mer inkluderande arbetssätt (Borg, 2011; Dooly, 2007; Pulinx et al., 2017; Youngs & Youngs, 2001).

Samtidigt framhålls att lärares attityder inte utvecklas i ett vakuum utan påverkas av skolans organisatoriska förutsättningar. Trots ökad språklig mångfald saknar skolor ofta strukturer och resurser för att systematiskt stödja elevers modersmål, vilket skapar pedagogiska utmaningar som lärare behöver hantera (Maxime Van Raemdonck et al., 2024; Lee, 2008). Sammantaget visar forskningen att lärares attityder till flerspråkighet, i kombination med organisatoriska ramar och tillgång till kompetensutveckling, är centrala för hur flerspråkighet faktiskt realiserar som resurs i undervisningen.

Bergh Nestlog, Juvonen, Svensson och Uddling (2024, s. 99–100) lyfter fram att elevernas flerspråkiga bakgrund hanteras olika beroende på om klassrummet är enspråkigt eller flerspråkigt och att detta skiljer sig mellan svenska och internationella undervisningssammanhang. I klassrum där både lärare och elever delar flera språk, används ofta elevernas flerspråkighet aktivt i undervisningen Bergh Nestlog, Juvonen, Svensson och Uddling (2024, s. 99–100) refererar till (Cummins, 2000, 2017; García, 2009; García & Li Wei, 2018; Lin & Lo, 2017; Thomas & Collier, 1997). Bergh Nestlog, Juvonen, Svensson och Uddling (2024, s. 99–100) refererar till Lindgren m.fl. (2015) som menar däremot att i blandade språkklassrum, där elevernas språk inte är gemensamt med läraren, är situationen annorlunda. Det förekommer en norm att enspråkighet råder, vilket gör att flerspråkiga elevers förmågor sällan tas tillvara.

Forskning visar att undervisning som inkluderar flera språk kan ge positiva effekter. Bergh Nestlog m.fl. (2024, s. 99–100) hänvisar till studier i Kanada av Cummins & Early (2011). I Italien har samarbeten mellan lärare, forskare och föräldrar bidragit till att elevernas

flerspråkighet integreras i undervisningen, vilket förbättrar måluppfyllelsen, något som även Bergh Nestlog m.fl. (2024, s. 99–100) redovisar med stöd av Carbonara & Scibetta (2021). Svenska aktionsforskningsprojekt på låg- och mellanstadiet visar, enligt Bergh Nestlog m.fl. (2024, s. 99–100), att elever som får använda alla sina språk kan utvecklas både språkligt och ämnesmässigt (Lindgren m.fl., 2015; Wedins, 2017; Wedin & Wessman, 2017). Samtidigt kan flerspråkigheten bli en viktig del av deras identitet och känsla av tillhörighet (Svensson, 2021; Svensson & Torpsten, 2017; Torpsten & Svensson, 2017).

För att förändring ska ske krävs långsiktiga insatser. Enspråkighetsnormer måste utmanas, vilket kan innebära fortbildning för lärare och stöd från skollledning. Organisationen behöver erbjuda struktur och resurser för att nya arbetssätt ska kunna genomföras på ett hållbart sätt, något som Bergh Nestlog m.fl. (2024, s. 99–100) tydligt framhåller med stöd av Lindgren m.fl. (2015) och Lupsa (2022). Kollegialt samarbete och reflektion kan öka medvetenheten om flerspråkighet, men detta leder inte automatiskt till att undervisningen förändras i praktiken, vilket Bergh Nestlog m.fl. (2024, s. 99–100) också understryker med hänvisning till Lupsa (2022).

2.3 Teoretiska perspektiv

I detta avsnitt presenteras det teoretiska perspektiv som ligger till grund för hur undervisningen och lärarens förhållningssätt förstås. Transspråkande används som det centrala perspektivet eftersom det riktar fokus mot hur elever lär sig genom att använda hela sin språkliga repertoar. Samtidigt vilar detta perspektiv på en sociokulturell syn på lärande, där Vygotskij (1934/1999) betonar språket som ett grundläggande redskap för tänkande, samspel och meningsskapande. Genom att förstå transspråkande utifrån denna sociokulturella grund skapas en ram för att analysera hur språkanvändning, interaktion och stöttning formar elevers lärande i klassrummet.

Tidigare har elever förväntats att använda ett språk åt gången, där språk i undervisningen har betraktats som separata. Transspråkande perspektivet går emot traditionella perspektiv och innebär att språket används tillsammans med materiella och visuella resurser som medel för meningsskapande i interaktion (Lin, 2019; Canagarajah, 2018). Kommunikation kan vara en samverkan mellan de olika semiotiska och språkliga resurserna. Chaoqun Lu, Michelle Mingyue Gu och John Chi-Kin Lee (2023) hänvisar till Canagarajah (2018) som beskriver att begreppet rumslig repertoar som de resurser som ingår i interaktioner, såsom språk, kroppsspråk, människor, objekt och plats samt hur dessa samspelar. Fokus ligger enligt denna teori inte på vad en individ kan eller inte kan, utan på hur tillgängliga resurser kan användas i kommunikationen.

Chaoqun Lu, Michelle Mingyue Gu och John Chi-Kin Lee (2023) refererar till García & Li, 2014; Li (2018) som menar att i klassrummet ska eleverna ha möjligheten att kunna använda sig av flera språk för att förstå innehållet, delta i undervisning samt kommunicera. Detta bidrar till en djupare förståelse och meningsskapande lektion. Flerspråkighet innebär inte enbart språkkunskap utan hur eleverna använder språket i kombination med andra resurser som gester, objekt eller den fysiska miljön som i sin tur bidrar till en kommunikation som är flexibel och förmögen Chaoqun Lu, Michelle Mingyue Gu och John Chi-Kin Lee (2023) som refererar till (Lin, 2019; Canagarajah, 2018a, 2018b; Pennycook & Otsuji, 2014).

Ett transspråkande perspektiv kan ses som ett sätt att omsätta det sociokulturella perspektivet i praktiken, där lärandet sker i möten med andra och genom att använda hela sin språkliga repertoar som stöd och verktyg (Vygotskij, 1934/1999). Cen Williams introducerade begreppet transspråkande för att beskriva en undervisningsform där två språk används i ett planerat samspel. I denna modell tar eleverna del av innehåll på ett språk och bearbetar det på ett annat med målet att utveckla begrepp och ämnesspråk parallellt på båda språken. Denna förståelse av transspråkande utgår från lärarstyrda och medvetet organiserade aktiviteter snarare än spontana språksituationer. Williams framhåller att undervisningen kan organiseras så att eleverna först möter innehållet på ett språk och det kan vara genom en film, en muntlig genomgång eller visuellt material. Därefter kan eleverna få arbeta vidare med innehållet på ett annat språk. Detta kan innebära att eleverna skriver egna texter, sammanfattar eller genomför andra skriftliga uppgifter på det andra språket. Av den orsak att eleverna får möjligheten att använda och befästa relevanta begrepp på båda språken, vilket syftar till att stärka deras tvåspråkiga utveckling (Fuster & Bardel, 2024).

I kontrast till detta beskriver García (2009) transspråkande som något som sker i naturlig kommunikation när elever rör sig obehindrat mellan alla sina språkliga resurser. Här ligger fokus inte på planerade undervisningsmoment, utan på hur flerspråkiga elever uttrycker sig i praktiken utan att förhålla sig till tydliga gränser mellan olika språk. Detta synsätt bygger på idén att språk inte ska betraktas som separata system, vilket innebär att traditionella begrepp som kodväxling får en annan betydelse eller behöver tolkas om (Fuster & Bardel, 2024).

Cenoz och Gorter (2021, s.344) presenterar en modell som tar avstamp i Williams ursprungliga tanke men formulerar ett mer omfattande pedagogiskt ramverk. Deras begrepp *pedagogiskt transspråkande* eller *pedagogical translanguaging* betonar att läraren använder flera språk som får funktion i undervisningen och att elevernas hela språkliga repertoar aktiveras på ett systematiskt sätt. I detta ramverk är syftet att språken ska stödja varandra genom

strukturerade aktiviteter snarare än genom spontana yttrande (Cenoz & Gorter, 2021, s.347–348).

Cenoz och Gorter (2022, s. 2–3) menar att lärare kan använda flera språk på ett medvetet sätt för att stödja elevernas språkutveckling. Det handlar om att planera uppgifter där olika delar av språket tränas, såsom ord, grammatik, uttal och sätt att uttrycka sig samtidigt som eleverna får öva färdigheter som att läsa, skriva, lyssna och tala. Hur mycket av elevernas språk som används kan variera då vissa lektioner använder flera språk samtidigt, vilket ger eleverna möjlighet att praktisera och koppla samman hela sin språkliga repertoar. På samma sätt som språkbyten andra gånger sker mer gradvis över flera lektioner, beroende på skolans ramar och mål. I detta fall fungerar språket som ett verktyg som medierar lärandet, vilket möjliggör att eleverna kan uttrycka sina tankar, reflektera över innehållet och kommunicera på flera språk. Samtidigt som läraren erbjuder vägledning och stöttar eleverna så att eleverna utvecklas inom sin *proximala utvecklingszon* (Vygotskij, 1934/1999).

Genom pedagogiskt transspråkande integreras flera språk i undervisningen i stället för att hållas åtskilda, vilket gör att flerspråkiga elever kan använda hela sin språkliga repertoar som en resurs för både språklig utveckling (Cenoz & Gorter, 2022, s. 2–3). Elever lär sig mer effektivt när de får använda alla sina språk i lärprocessen (Cenoz & Gorter, 2020; García & Li, 2014). Pedagogiskt transspråkande bygger på ett flerspråkigt arbetssätt som utmanar traditionella uppfattningar om språkens separering (Cenoz & Gorter, 2018) och synliggör flerspråkighet som en resurs där individen kan använda sina språk på ett flexibelt och sammanlänkat sätt. Vilket går i linje med Vygotskij (1934/1999) där språket kan fungera som *medierande verktyg* och stödja den kognitiva utvecklingen inom elevernas proximala utvecklingszon.

Personer som behärskar flera språk utvecklas språkligt på andra sätt än enspråkiga, eftersom deras liv präglas av varierande språkliga erfarenheter. Denna mångfald skapar ofta språkliga utvecklingsvägar som stärker både kognitiva, emotionella och sociala förmågor. Dessutom påverkar dessa erfarenheter hur flerspråkiga lär sig och använder nya språk, vilket hänger nära samman med deras livserfarenheter. Som Cenoz och Gorter (2022, s. 15) påpekar med hänvisning till Douglas Fir Group (2016, s. 26) använder flerspråkiga olika språk beroende på den kommunikativa situationen och navigerar därigenom smidigt mellan språken.

Spontant transspråkande eller *spontaneous translanguaging* är när en använder flera språk i vardagliga sammanhang, något som sker naturligt i samtal, är oplanerat och situationsbundet. Individen använder hela sin språkliga repertoar för att uttrycka sig (Cenoz & Gorter, 2022, s. 11–12). Genom att använda sig av spontant transspråkande kan en skapa trygghet. Det kan

även ha identitetsstärkande effekter. Spontant transspråkande kan uppstå och sedan övergå till pedagogiskt transspråkande om läraren fångar upp det och gör det till en del av undervisningen. Menat att läraren bör medvetet styra elevernas spontana transspråkande för att göra det till ett tillfälle av kunskapsinhämtning (Cenoz & Gorter, 2022, s. 18–19).

Garza & Arreguín-Anderson (2018) som refererar till García (2014) menar att transspråkande handlar om att två språk hela tiden korsar varandra och inte existerar parallellt. I tvåspråkiga klassrum kan transspråkande användas som en pedagogisk metod som både stödjer undervisningen och anpassar den efter elevernas behov. På detta sätt får eleverna möjlighet att engagera sig kognitivt i lärandet och agera utifrån det (Garza & Arreguín-Anderson, 2018; García & Wei, 2014, s. 79).

Pedagoger och elever kan behålla fokus på lektionens mål samtidigt som de byter mellan olika språk. Språken används som verktyg för att förstå och förklara innehållet och nya idéer (Vygotskij, 1934/1999). I flerspråkiga klassrum kan läraren fungera som medlare genom att inkludera elevernas olika språk i undervisningen, för att göra innehållet tillgängligt för alla. Under lektionen kan detta innebära att eleverna diskuterar, reflekterar och testar sina kunskaper på flera språk, vilket hjälper läraren att bedöma hur väl eleverna har förstått ämnet (Garza & Arreguín-Anderson, 2018; Creese & Blackledge, 2010; Gort & Pontier, 2013). Även om läraren inte behärskar alla språk kan metoden fungera eftersom elevernas egna språkkunskaper används aktivt som stöd för sitt lärande (Garza & Arreguín-Anderson, 2018; Langman, 2014).

3 Metod

I detta kapitel presenteras den kvantitativa metoden med ett kompletterande inslag av kvalitativ metod som använts i studien för att undersöka lärares arbetssätt och attityder i undervisningen med fokus på flerspråkighet. Datainsamlingen genomfördes med enkäter som distribuerades via e-post till våra övningskolor samt delades i lärargrupper på sociala medier för att nå ett så stort antal respondenter som möjligt. Syftet med enkäten var att få en överblick över hur lärare beskriver att de arbetar med flerspråkighet i klassrummet, vilka attityder de uttrycker samt vilka strategier de uppger att de använder för att stödja flerspråkiga elevers språkutveckling. För att samla in data används både slutna och öppna frågor. De slutna frågorna möjliggjorde kvantitativa jämförelser då respondenterna valde mellan givna svarsalternativ, medan de öppna frågorna gav utrymme för mer nyanserade beskrivningar av lärarnas arbetssätt och resonemang.

3.1 Datainsamling

I detta avsnitt beskrivs hur data har samlats in. För att uppnå studiens syfte användes en enkätundersökning. I avsnittet redogörs för enkätens utformning, urvalet, datainsamlingen samt de etiska riktlinjer som har följts.

3.1.1 Urval

Urvalet består av en kombination av snöbolls- och bekvämlighetsurval. Enkäten skickades först till ett mindre antal legitimerade lärare som passade studiens målgrupp. Dessa lärare ombads sedan att vidarebefordra enkäten till andra som de ansåg passade in i målgruppen och kunde bidra med relevant data till studien. Bryman (2018, s.243) beskriver bekvämlighetsurval som när forskaren väljer personer som är lätta att nå och råkar finnas i närheten, vilket gör arbetet snabbt och enkelt. Bryman (2018, s.245) förklarar också snöbollsurvalet där forskaren börjar med några personer som passar studien och sedan låter dessa tipsa om fler deltagare, så att gruppen växer undan för undan.

Eftersom studien genomfördes som en enkätundersökning behövde ett större antal respondenter nås än vad som krävs vid kvalitativa metoder som intervjuer och/eller observationer. Därför kompletterades snöbollsurvalet med ett bekvämlighetsurval. Genom sociala medier såsom Facebook kunde enkäten delas i grupper där majoriteten av medlemmarna arbetar eller utbildar sig inom skolan, vilket gjorde det möjligt att nå en bredare grupp inom målpopulationen på ett tidseffektivt sätt.

3.1.2 Deltagare

Totalt deltog 70 respondenter i studien. Diagram 1 visar hur stor andel av deltagarna som har lärarlegitimation (82,9 %), medan en mindre andel är under utbildning (15,7 %) och endast ett fåtal har angett annat (1,4 %). Detta tyder på att urvalet till stor del består av etablerade och yrkesverksamma lärare, vilket innebär att resultaten främst speglar erfarenheter från legitimerade lärare med formell behörighet i skolan. Samtidigt bidrar gruppen som är under utbildning med kompletterande perspektiv, vilket kan bredda förståelsen av området.

Har du lärarlegitimation? (Om du är under utbildning och läser Grundlärarprogrammet f-3, svara i annat och ange vilken termin).

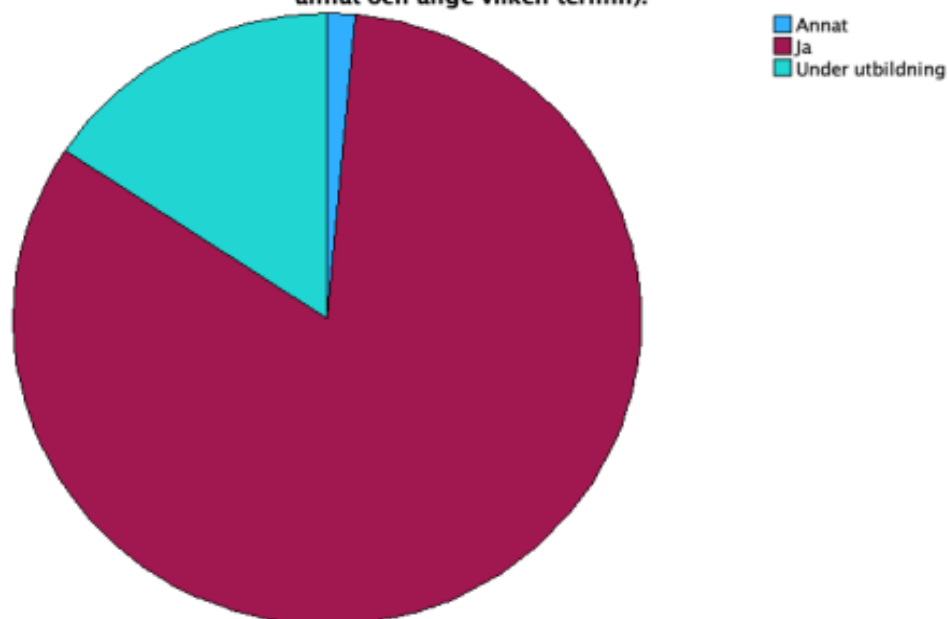

Diagram 1: Fördelning av respondenternas lärarlegitimation

Sammantaget ger diagrammet en bild av ett relativt brett urval vad gäller legitimation, men med viss variation.

Diagram 2 visar i vilken utsträckning respondenterna har deltagit i fortbildning eller kurser om flerspråkighet. Diagram 2 visar att 30 av 70 respondenter (42,9 %) har gått en fortbildning om flerspråkighet. Vidare uppger 29 personer (41,4 %) att de inte har deltagit i någon sådan utbildning, medan 11 personer (15,7 %) anger att de inte har gjort det men skulle vilja.

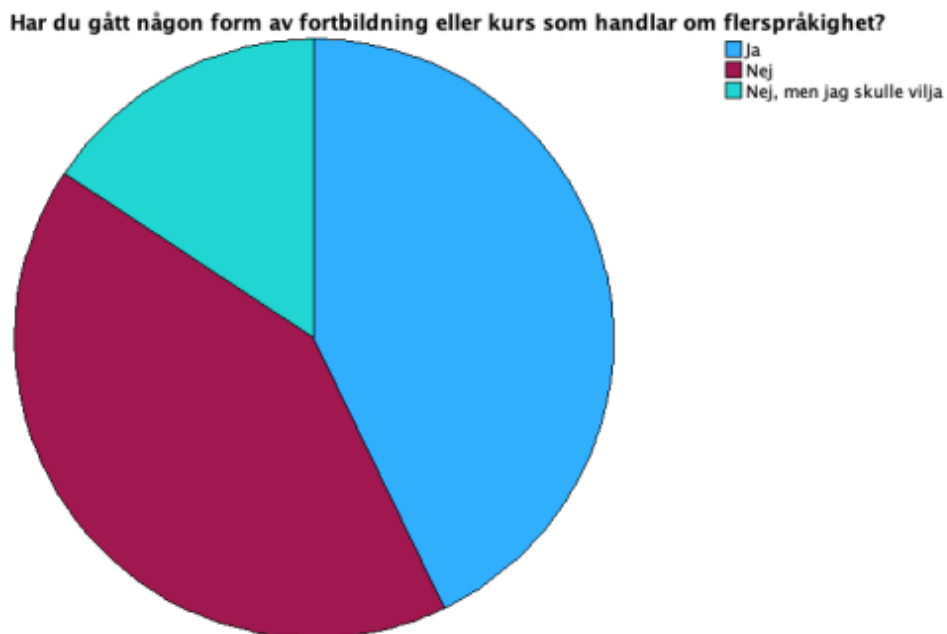

Diagram 2: Respondenternas deltagande i fortbildning om flerspråkighet

Diagram 3 visar att majoriteten av respondenterna det vill säga 53 av 70 (75,7 %), arbetar som klasslärare på heltid. Vidare arbetar 12 personer (17,1 %) som lärarvikarier (timvikarier), medan 5 personer (7,1 %) är klasslärare på deltid.

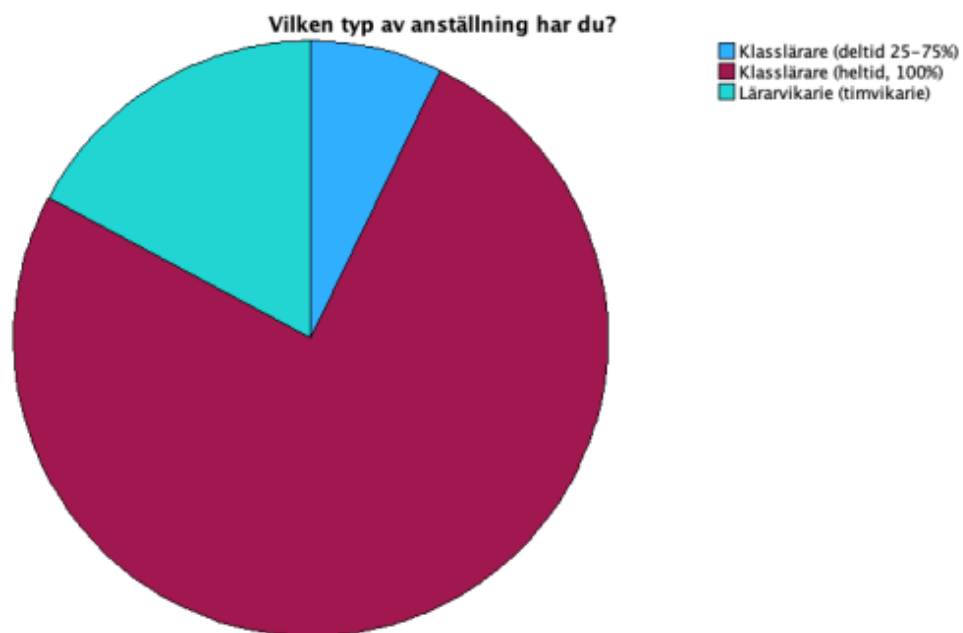

Diagram 3: Respondenternas typ av anställning

Diagrammet visar att 35 av 70 respondenter (50,0 %) har arbetat som lärare i 0–3 år. Vidare har 12 personer (17,1 %) arbetat i 3–5 år. Medan 23 personer (32,9 %) har arbetat mer än 5 år.

Sammanlagt har 35 personer (50,0 %) arbetat längre än 3 år, medan 35 personer (50,0 %) har arbetat 0–3 år.

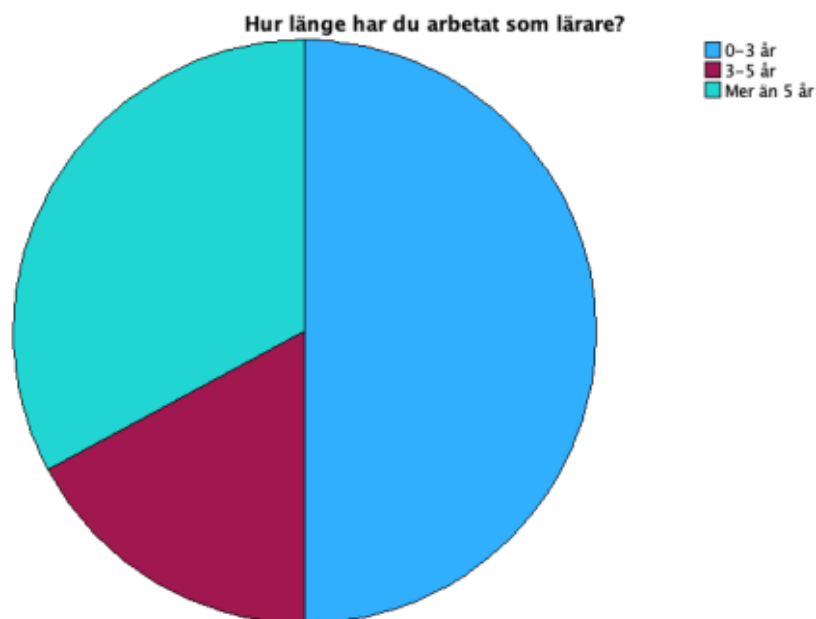

Diagram 4: Respondenternas år som lärare

Diagram 5 visar vilka årskurser lärarna undervisar i. Majoriteten av respondenterna (37,1 %) uppgav att de undervisar i flera årskurser, medan 27,1 % undervisar i årskurs 3. Vidare undervisar 18,6 % i årskurs 1 och 17,1 % i årskurs 2. Respondenterna gavs möjlighet att ange fler än en årskurs, vilket har sammanförts till kategorin “flera årskurser”.

Diagram 5: Respondenternas undervisande årskurser

Diagram 6 visar fördelningen av respondenternas modersmål. Majoriteten av respondenterna (81,4 %) uppgav att svenska är deras modersmål, medan 17,1 % uppgav att svenska inte är deras modersmål. En respondent (1,4 %) angav både ja och nej.

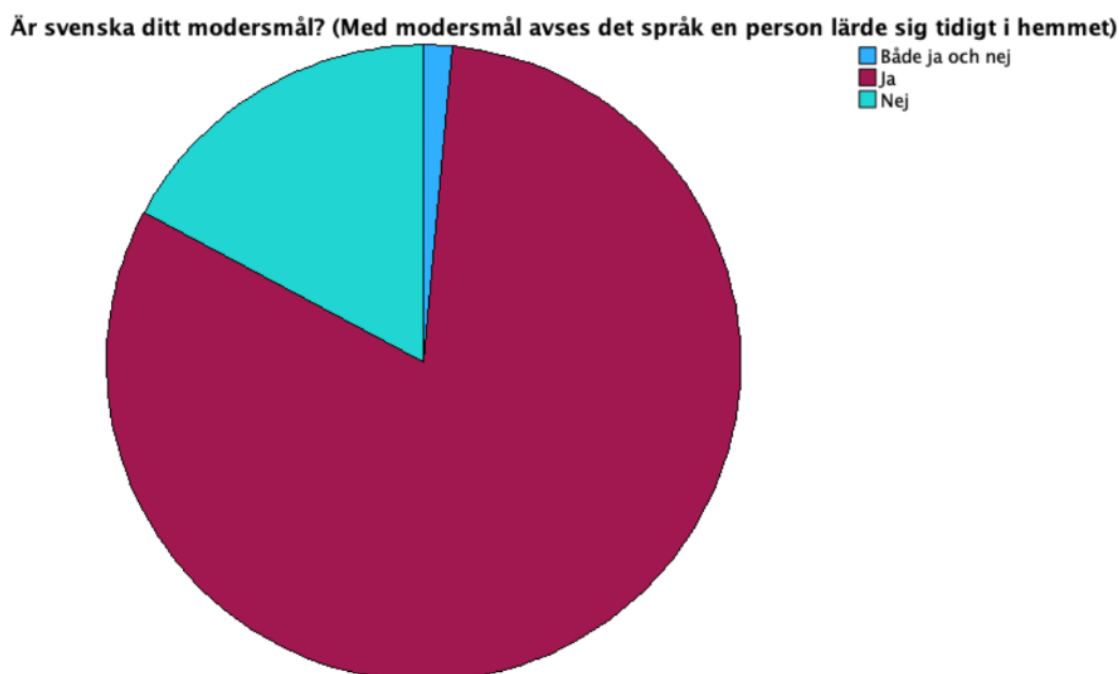

Diagram 6: Respondenternas modersmål

3.1.3 Datainsamlingsmetod

Den datainsamlingsmetod som används i studien är en enkätundersökning där enkäter har använts som verktyg för att samla in data. Enkätens utformning grundar sig på studiens syfte, frågeställningar och den kvantitativa ansatsen. Undersökningen genomfördes genom ett frågeformulär som har distribuerats via Microsoft Forms till deltagarna (hur distributionen gått till beskrivs närmare i avsnittet om genomförande). Genom att använda en digital enkät frigörs tid för analysarbete, vilket gör det möjligt att undersöka och fördjupa sig i de variabler som studien fokuserar på. Enkäten omfattar både bakgrundsvariabler samt huvudvariabler direkt kopplat till studiens syfte såsom lärares attityder till flerspråkighet, omfattningen av deras flerspråkiga arbetssätt, konkreta didaktiska strategier som används för att inkludera elevernas språkliga repertoar i svenskundervisningen. Bakgrundsvariablerna avser fråga 2–8 samt 11–12, medan huvudvariablerna avser fråga 9 och 13–24, där fråga 9, 13–15 och 22–24 berör deras arbetssätt och fråga 10 samt 16–21 berör deras attityder.

3.1.4 Enkäter

En kort informationstext om studiens syfte, frivilligt deltagande och deltagarnas anonymitet presenterades i början av enkäten för att säkerställa att deltagarna gav sitt informerade samtycke. Enkäten utformades i Microsoft Forms och skickades ut via en länk på mejl den 2025-12-01 till ett antal deltagare som motsvarade studiens målgrupp. Bryman (2018, s.296) framhåller att enkätfrågor som skickas via mejl får fler svar eftersom det är enklare att öppna och besvara för mottagaren. Detta inkluderade även personer inom våra egna kontaktnät, eftersom dessa var lättillgängliga och kunde bidra till att snabbt få in de första svaren. De tillfrågade uppmanades dessutom att dela enkäten vidare till kollegor som kunde vara relevanta för studiens syfte, vilket skapade ett snöbollslignande spridningsmönster.

För att ytterligare bredda urvalet publicerades enkäten i en lärare relaterad Facebookgrupp som huvudsakligen består av yrkesverksamma lärare och lärarstudenter. Syftet med detta var att nå deltagare utanför våra personliga nätverk och därmed få ett större och varierat underlag. Enkäten var digital och kunde besvaras via dator, surfplatta eller mobiltelefon. Den uppskattade svarstiden var 5–10 minuter, vilket tydligt kommunicerades för att öka sannolikheten att deltagarna skulle genomföra hela formuläret.

Formuläret hölls öppet för svar under en period på 93 dagar. Under denna tid skickades 1 påminnelse till de personer som hade fått enkäten vid det första utskicket, i syfte att öka svarsfrekvensen. När svarstiden avslutades stängdes formuläret 2026-03-09. Samtlig data sammanställdes automatiskt i Microsoft Forms och exporterades därefter till Excel samt SPSS för vidare analys.

Enkäten bestod av 24 frågor och var utformad för att respondenten på ett enkelt och tidseffektivt sätt skulle kunna besvara frågorna. Den bestod av både öppna och slutna frågor med undantag från fråga 10 som var formad som en fyrgradig Likertskala. Slutna frågor består av ja/nej eller flervalsfrågor. De öppna frågorna är utformade med stöd av kvalitativ metodik för att ge deltagarna möjlighet att beskriva sina erfarenheter, uppfattningar och resonemang mer utförligt. På så sätt kompletterar de öppna svaren de mer strukturerade alternativen i de slutna frågorna och ger ett bredare underlag för att förstå respondenternas synsätt och arbetssätt kring flerspråkighet i svenskundervisningen. Likertskalan möjliggjorde även nyansering av respondenternas självskattade trygghet.

3.1.5 Etiska riktlinjer

Det är viktigt att de grundläggande forskningsetiska riktlinjerna följs. Vid datainsamlingen säkerställdes att deltagarna fått nödvändig information kring vad studien syftar till samt hur

den insamlade datan skulle komma att användas i studien. Deltagarna fick även information om att deras deltagande skedde på en frivillig basis och att de när som helst kunde avbryta sitt deltagande utan att några konsekvenser medföljde, vilket överensstämmer med samtyckeskravet enligt Bryman (2018, s.170). Genom att använda oss av Microsofts form kunde vi även säkerställa att deltagandet skett anonymt och att inga personliga data samlats in. Resultaten presenteras på gruppnivå, vilket innebär att inga enskilda deltagare kan identifieras. På detta sätt har vi säkerställt både konfidentialitet och anonymitet, där uppgifterna används endast för studiens syfte, i enlighet med Bryman (2018, s.170).

I arbetet har vi utgått från Vetenskapsrådets God forskningssed (2024), vilket innebär att deltagarnas skydd och integritet har varit en central utgångspunkt. När enkäten skapades fokuserade vi på att formulera frågor som upplevs som neutrala och respektfulla, samt direkt knutna till studiens mål. Utformningen syftar även till att minska risken för metodfel och därigenom öka studiens tillförlitlighet. Den data som samlades in har hanterats ansvarsfullt genom att förvaras på ett säkert sätt, enbart använts inom ramen för studien och kommer att raderas när analysen är genomförd.

3.2 Analyismetod

I detta avsnitt presenteras hur det insamlade materialet har bearbetats samt analyserats. Eftersom enkäten innehåller både öppna och slutna frågor har vi valt att använda oss av univariat analys, bivariat och innehållsanalys. Målet med analysprocessen har varit att skapa en strukturerad och tydlig bild av lärarnas beskrivande arbetssätt och attityd till flerspråkighet i klassrummet.

I denna studie tillämpas en kvantitativ analysmetod för att bearbeta och tolka det insamlade enkätmaterial. De slutna frågorna har analyserats genom univariat analys, vilket innebär att varje variabel behandlas enskilt. Syftet med univariat analys är att beskriva hur svaren fördelar sig inom varje enskild fråga, vilket synliggörs med hjälp av diagram och tabeller (Bryman, 2018, s. 411). Denna studie använder även bivariat för att se sambanden mellan två variabler som kan påverka varandra (Bryman, 2018, s.416).

Enkäten innehöll även öppna frågor som analyserats genom en kvalitativ tematisk analys. Inledningsvis innebar det att alla svar lästes igenom flera gånger för att skapa en övergripande förståelse. Därefter kodades och organiserades svaren i teman genom att identifiera återkommande mönster och idéer med utgångspunkt i studiens forskningsfrågor om flerspråkighet, till exempel vilka möjligheter läraren ser för att inkludera flerspråkighet, vilket stöd som efterfrågas, hur elevernas andraspråk beskrivs som en resurs och vilka språk som

används i undervisningen. Temana grupperades sedan i övergripande kategorier med liknande innehåll. Om kategorierna blev för många slogs närliggande kategorier samman för att tydliggöra de mest centrala resultaten. Analysen genomfördes iterativt, vilket innebär att både koder och kategorier granskades flera gånger för att säkerställa att de överensstämde med datamaterialet och för att minska risken att viktiga mönster förbisetts (Denscombe, 2018, s. 403).

3.3 Reliabilitet och validitet

I vår studie har vi strävat efter att uppnå god reliabilitet genom att utforma enkäten på ett tydligt och konsekvent sätt. Bryman (2018, s. 208) betonar att intern reliabilitet handlar om mätningens stabilitet och att samma resultat ska kunna uppnås om studien genomförs igen. För att stärka reliabiliteten har vi därför formulerat enkätfrågorna så enkelt och entydigt som möjligt samt gett alla respondenter samma instruktioner. Vi har utformat enkätfrågorna så att de mäter samma fenomen, vilket skapar en inre överensstämmelse och därmed stärker resultatens pålitlighet och den interna validiteten (Bryman, 2018, s.208).

Vi har även arbetat med att säkerställa studiens validitet, det vill säga att vi verkligen mäter det vi avser att mäta. I denna studie handlar det om att fånga lärares beskrivna arbetssätt och attityder kring flerspråkighet. För att uppnå detta har vi utformat enkätfrågorna utifrån relevanta och teoretiskt förankrade aspekter (Bryman, 2018, s. 210), där transspråkandeperspektivet utgör den centrala ramen. Detta innebär att frågorna fokuserar på hur lärare uppmuntrar elever att använda hela sin språkliga repertoar samt hur lärarens attityd till flerspråkighet tar sig uttryck i klassrummet. Denna koppling till teori ökar sannolikheten för att frågorna speglar de fenomen vi vill undersöka.

Utifrån resultaten har vi även reflekterat över möjliga felkällor, exempelvis hur urvalet eller deltagarnas egna tolkningar kan ha påverkat svaren. Genom att använda en strukturerad och konsekvent enkät minskar risken för forskarens påverkan på processen. Vi har dessutom varit medvetna om att våra egna uppfattningar om flerspråkighet inte ska styra hur frågorna formuleras eller tolkas. Alla svar har sammanställts objektivt och analyserats utifrån studiens syfte för att säkerställa en så representativ och opartisk tolkning som möjligt.

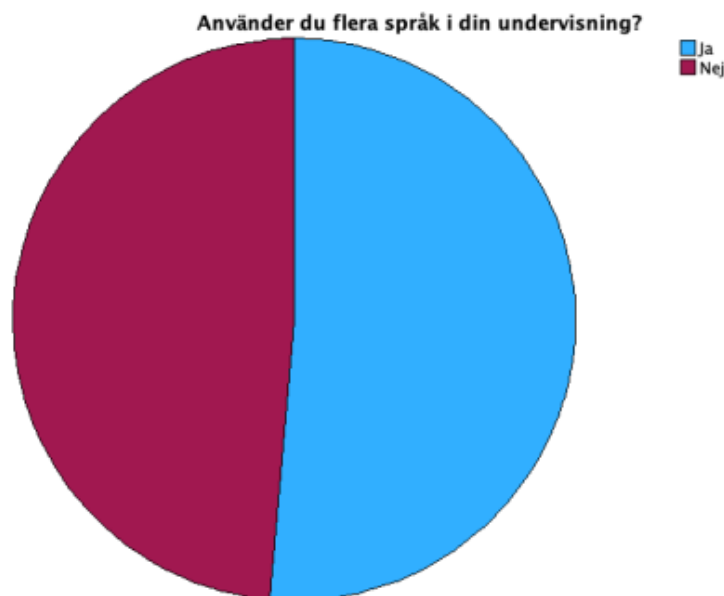
4 Resultat

I detta kapitel redovisas resultaten om respondenternas förhållningssätt till flerspråkighet. Kapitel syftar till att tydliggöra resultaten från de 70 respondenterna, där resultaten presenteras med stöd av diagram samt relateras till studiens syfte och forskningsfrågor. Resultaten presenteras i fyra teman; Lärarens beskrivna arbetssätt. Lärarens attityd, Skolans uppmuntran för flerspråkighet samt Analys.

4.1 Lärarens beskrivna arbetssätt

I detta avsnitt presenteras hur respondenterna arbetar med flerspråkighet i undervisningen samt vilken grad av planering och stöd som används. Fokus ligger på aktiv planering och spontan användning av elevernas modersmål.

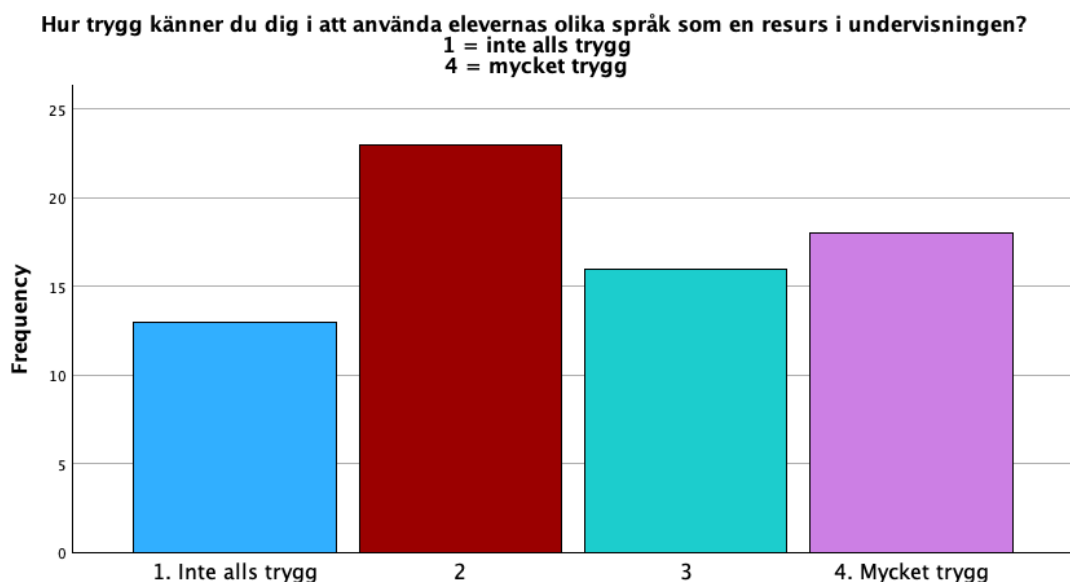
Diagram 7 visar hur stor andel av deltagarna som använder flera språk i sin undervisning. Av de totalt 70 respondenterna uppger 51,4 % att de använder flera språk, medan 48,6 % uppger att de inte gör det. Resultatet visar därmed en relativt jämn fördelning mellan de två svarsalternativen. Diagrammet illustrerar att det inte finns någon tydlig majoritet, utan att användningen av flera språk i undervisningen varierar mellan deltagarna. Skillnaden mellan grupperna är liten, vilket visar en jämn fördelning.

Diagram 7: Respondenternas användning av flera språk i undervisningen.

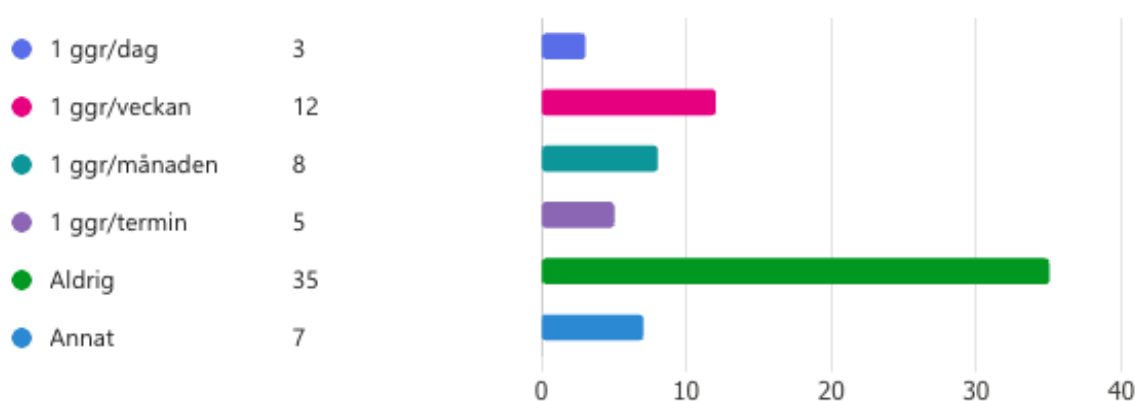
Resultatet som presenteras i diagram 8 visar hur trygga lärarna känner sig i att använda elevernas olika språk som en resurs i undervisningen. Av respondenterna uppgav 32,9 % att de

känner sig på nivå 2, medan 25,7 % angav att de känner sig mycket trygga (nivå 4). Vidare uppgav 22,9 % att de befinner sig på nivå 3 och 18,6 % att de inte alls känner sig trygga (nivå 1). Den högsta andelen respondenter angav nivå 2.

Diagram 8: Respondenternas upplevda trygghet i användning av elevers olika språk

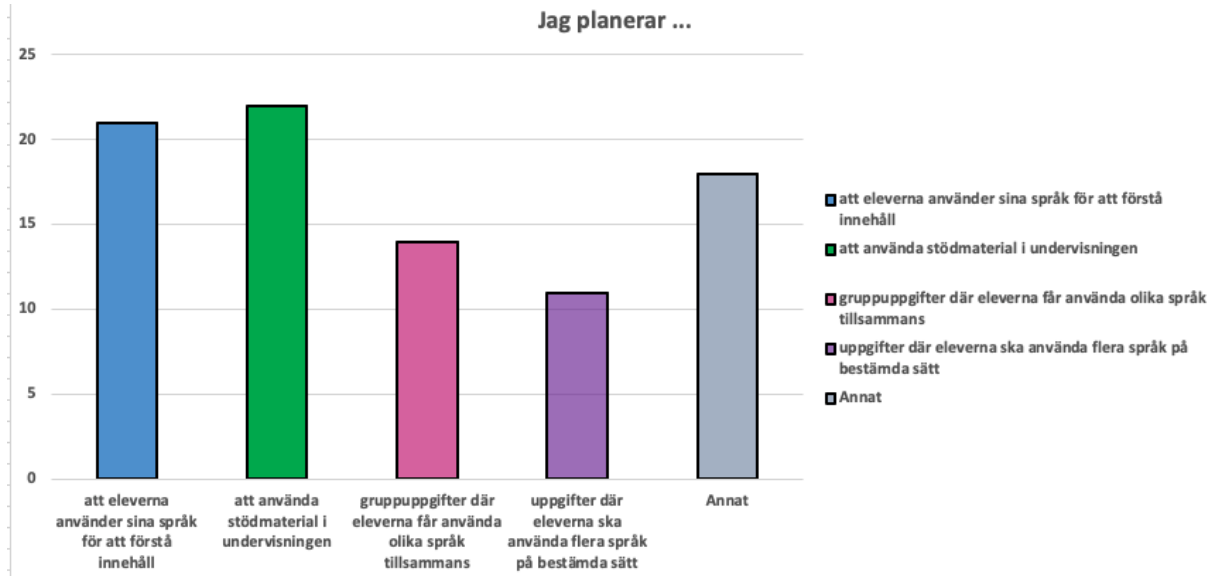
Diagram 9 visar att 35 av 70 respondenter (50,0 %) uppger att de aldrig samarbetar med modersmåls lärare. Vidare anger 12 personer (17,1 %) att de samarbetar en gång i veckan, medan 8 personer (11,4 %) gör det en gång i månaden. 5 personer (7,1 %) uppger att samarbetet sker en gång per termin och 3 personer (4,3 %) en gång per dag. Slutligen anger 7 personer (10,0 %) andra former av samarbete.

Diagram 9: Samarbete med modersmåls lärare

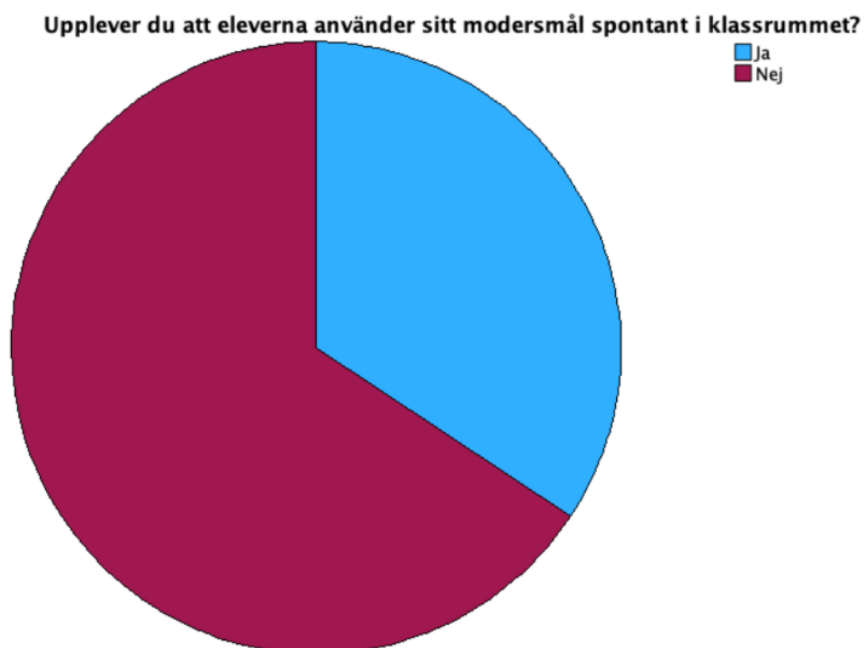
Diagram 10 fram förhåller hur respondenterna planerar sin undervisning utifrån flerspråkighet. Flera svarsalternativ kunde väljas, vilket innebär att procenttalen överstiger 100 %. Resultatet visar att 28 av 70 respondenter (40,0 %) anger andra sätt att planera undervisning utifrån flerspråkighet. Vidare uppger 22 personer (31,4 %) att de planerar att använda flerspråkiga

stödmaterial i undervisningen, medan 21 personer (30,0 %) planerar att eleverna använder sina språk för att förstå innehåll. Dessutom anger 14 personer (20,0 %) att de planerar gruppuppgifter där eleverna får använda olika språk tillsammans, och 11 personer (15,7 %) uppger att de planerar uppgifter där eleverna ska använda flera språk på bestämda sätt.

Diagram 10: Planering av undervisning utifrån flerspråkighet

Diagram 11 visar respondenternas uppfattning om huruvida elever använder sitt modersmål spontant i klassrummet. Av respondenterna uppgav 65,7 % att eleverna inte använder sitt modersmål spontant, medan 34,3 % uppgav att de gör det.

Diagram 11. Elevers spontana användning av modersmål i klassrummet

Resultatet visar att en större andel av respondenterna upplever att eleverna inte använder sitt modersmål spontant i undervisningen.

Diagram 12 visar respondenternas uppfattning om huruvida elever använder engelska spontant i klassrummet. Av respondenterna uppgav 77,1 % att eleverna använder engelska spontant, medan 22,9 % uppgav att de inte gör det. Resultatet visar att en tydlig majoritet av respondenterna upplever att elever använder engelska spontant i klassrummet.

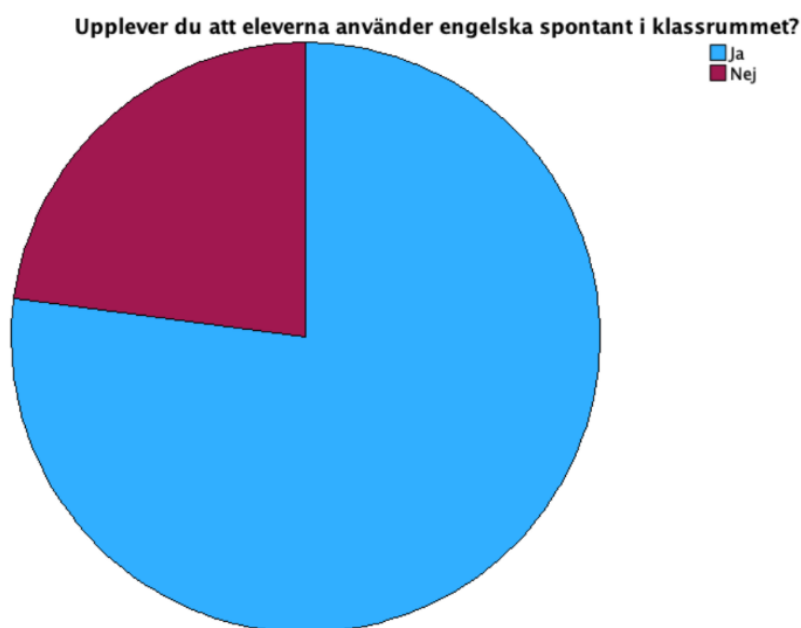

Diagram 12: Elevernas spontana användning av engelska i klassrummet

Diagram 13 visar att 31 av 70 respondenter (44,3 %) uppger att de själva använder engelska under lektioner i andra ämnen än engelska.

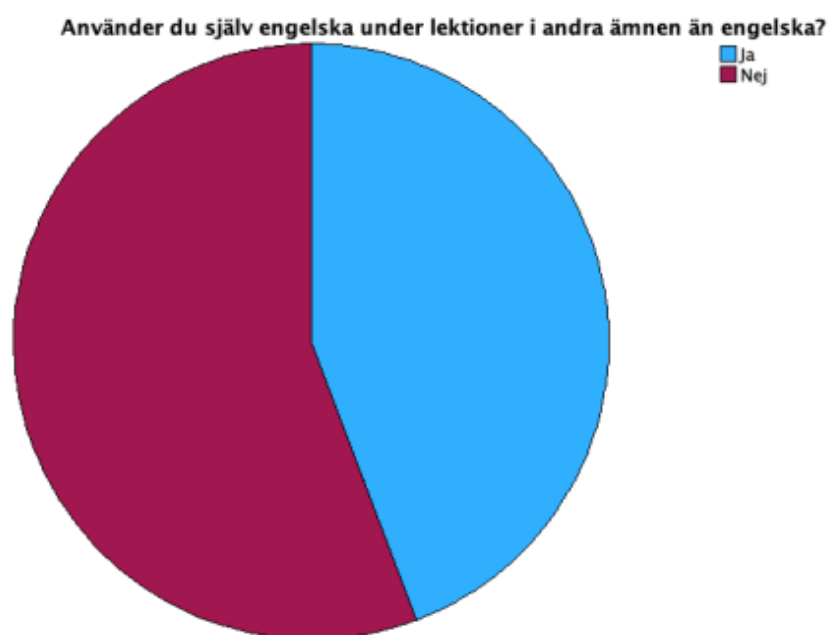

Diagram 13: Användning av engelska i andra ämnen än engelska

Samtidigt visar resultatet att 39 respondenter (55,7 %) inte använder engelska i dessa sammanhang. Vidare framgår det att en större andel av respondenterna inte använder engelska i undervisning i andra ämnen än engelska, medan en något mindre andel uppger att de gör det.

4.2 Lärarens attityd

I detta avsnitt redovisas respondenternas attityder och självskattade trygghet i relation till flerspråkighet, samt deras användning av flerspråkighet. Diagram 14 visar hur deltagarna ställer sig till vilket undervisningsspråk som bör användas under svensklektioner. Av de totalt 70 respondenterna uppger 77,1 % att undervisningen främst bör ske på svenska, men att elever ibland kan använda andra språk. Vidare anser 18,6 % att undervisningen bör vara enbart på svenska, medan en mindre andel (4,3 %) uppger att svenska och andra språk bör användas i lika stor utsträckning.

Diagram 14: *Lärares uppfattningar om undervisningsspråk i svenskundervisningen*

Resultatet visar att majoriteten av deltagarna förespråkar en undervisning där svenska dominerar, men där andra språk kan förekomma i viss utsträckning. Samtidigt framgår det att en mindre andel föredrar en strikt enspråkig undervisning, medan endast ett fåtal ser ett mer jämställt användande av flera språk.

Tabell 1 och diagram 15 visar hur många språklärare kan föra ett samtal på samt om de använder flera språk i undervisningen.

Resultatet visar att flest lärare kan föra samtal på två språk (33 lärare), följt av tre språk (27 lärare). Sju lärare kan fyra språk och två lärare kan sex språk. En lärare uppger att den kan föra samtal på ett språk. Av de 70 lärarna använder 36 flera språk i undervisningen medan 34 inte gör det. Bland lärarna som använder flera språk i undervisningen kan flest föra samtal på två språk. Bland lärarna som inte använder flera språk i undervisningen är det lika vanligt att kunna två som tre språk.

Tabell 1. Lärares samtalsspråk och flerspråkig undervisning

Hur många språk kan du föra ett samtal på?

...

Count	Hur många språk kan du föra ett samtal på?	Använder du flera språk i din undervisning?		Total
		1	2	
	1	0	1	1
	2	18	15	33
	3	12	15	27
	4	5	2	7
	6	1	1	2
	Total	36	34	70

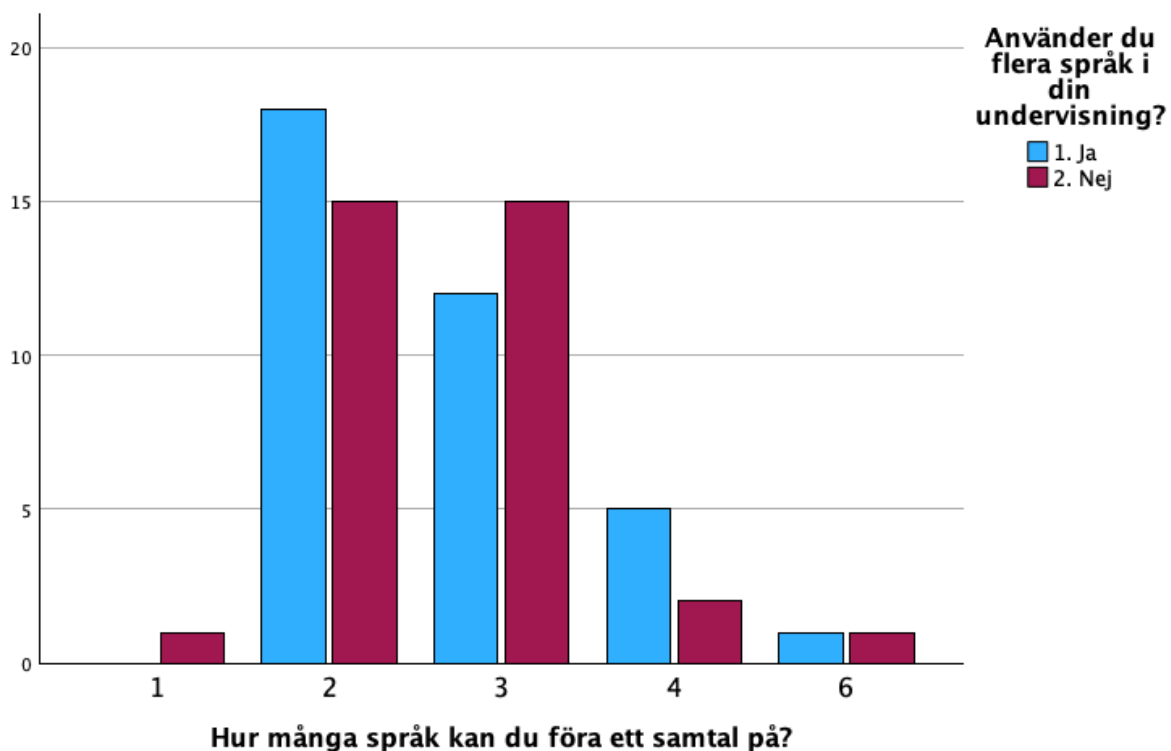

Diagram 15. Stapeldiagram, lärares språkkunskaper och flerspråkig undervisning

Diagrammet visar att det inte finns något direkt samband mellan antal språk som lärarna kan föra samtal på i relation till användning av flera språk i undervisningen.

4.3 Skolans uppmuntran för flerspråkighet

I denna del presenteras deltagarnas uppfattningar om i vilken utsträckning som skolan uppmuntrar användning av elevernas modersmål i undervisningen.

Diagram 16 visar hur deltagarna uppfattar om skolan uppmuntrar användning av elevernas modersmål i undervisningen. Av de totalt 70 respondenterna uppger 61,4 % att skolan delvis uppmuntrar detta. Vidare svarar 28,6 % att skolan inte uppmuntrar användningen av modersmål, medan 10,0 % uppger att skolan gör det.

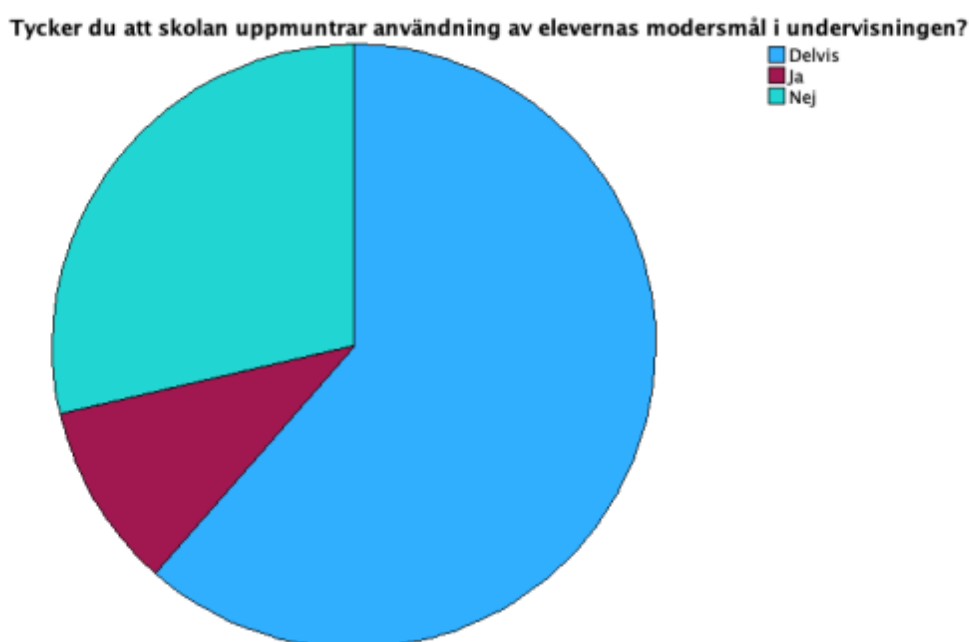

Diagram 16: *Fördelning av uppfattningar om användning av modersmål i undervisningen*

Resultatet visar att en majoritet av deltagarna upplever att uppmuntran sker i viss utsträckning, snarare än fullt ut eller inte alls. Samtidigt framgår det att en relativt stor andel upplever att sådan uppmuntran saknas.

4.4 Analys

I denna studie har det transspråkande perspektivet använts som teoretisk utgångspunkt och genomsyrat hela arbetet. Perspektivet har väglett studien genom formandet av syfte, forskningsfrågor och val av metod. Även det sociokulturella perspektivet har omnämnts, då det transspråkande perspektivet vilar på sociokulturella synsätt på lärande, vilket är relevant för att analysera hur språkanvändning, interaktion och stöttning formar elevers lärande i klassrummet (Vygotskij, 1934/1999; Lin, 2019; Canagarajah, 2018).

Resultaten kan förstås utifrån ett transspråkande perspektiv, där lärarna använder elevernas hela språkliga repertoarer som en resurs. Eleverna får diskutera, resonera och skapa förståelse för undervisningens innehåll, vilket ökar deras möjligheter att aktivt delta i lärandet, särskilt för flerspråkiga elever. De lärare som arbetar med aktiv planering för transspråkande bidrar till en tydlig struktur där alla elevers språk används som stöd för lärande, snarare än att begränsas. Detta skapar en undervisningsmiljö där olika språk integreras för att främja förståelse och kunskapsutveckling (Lin, 2019; Canagarajah, 2018).

Transspråkande perspektivet kan kopplas till Vygotskijs teori, som betonar att språket är ett centralt redskap för tänkande, meningsskapande och samspel. I resultatet framkommer att det finns en positiv koppling mellan aktiv planering och spontan användning av elevernas modersmål. Samtliga lärare som uppgav att de arbetade med spontan användning av elevernas modersmål planerade också aktivt för flerspråkighet. Lärare som kombinerar aktiv planering med spontan användning av elevernas modersmål möjliggör språkligt samspel som stödjer elevernas lärprocesser, där språket blir ett verktyg för att bearbeta och förstå innehållet. Majoriteten av respondenterna beskrev dessutom att de lät eleverna samarbeta och stödja varandra med de språk de behärskar, vilket visar transspråkande i praktiken (Vygotskij, 1934/1999).

Vidare visade resultaten att respondenter som hade en hög andel olika språk i klassrummet i större utsträckning tenderar att arbeta flerspråkigt. Detta kan tolkas som att klassrummets språkliga sammansättning påverkar lärarens didaktiska val, där behovet av flerspråkiga strategier blir mer synligt. Majoriteten av lärarna planerade dessutom för flerspråkighet genom stödmaterial, vilket kan ses som ett sätt att skapa tillgänglighet och stöd för elevernas förståelse, även när läraren själv inte behärskar elevernas modersmål.

5 Diskussion

I det här kapitlet förs diskussioner kring studiens resultat i relation till studiens syfte, forskningsfrågor och tidigare forskning samt det teoretiska perspektivet. Sedan diskuteras hur fortbildning, trygghet och organisatoriska förutsättningar korrelerar med användning av flerspråkighet som resurs i undervisning. Avslutningsvis diskuteras val av metod, genomförande samt begränsningar som problematiserats för att redogöra för resultatens reliabilitet och validitet.

5.1 Resultatdiskussion

Resultat gällande lärares attityder tyder på att det finns en ambivalens men även en övervägande försiktig positiv inställning. Det går att se att det finns en viss öppenhet och vilja, samtidigt visar resultaten att den inte omsätts och är konsekvent i praktiken. Att användningen av spontant modersmål är begränsad, även av de lärare som uttryckt intresse för fortbildning visar på en osäkerhet snarare än motstånd är det som präglar lärarnas attityder. Trots att lärarna ofta har en positiv inställning till flerspråkighet är det inte alltid säkert att elevernas fulla språkliga repertoar används i undervisningen (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022). Resultaten indikerar även på ett samband mellan den upplevda tryggheten och den faktiska användningen av flerspråkighet i undervisningen. Lärare som upplever en högre grad av trygghet integrerar i större utsträckning flera språk i sin undervisning. Lärarnas attityder anses påverkas av deras upplevda trygghet, kompetens och det organisatoriska stödet. Den bristande uppmuntran från skolans sida kan bidra till att de positiva attityderna inte omsätts i handling.

Resultaten visar att respondenter använder olika strategier för att främja flerspråkighet och stödja elevernas lärande, där samarbete och möjligheten att använda flera språk framstår som centrala inslag. Det är tydligt att även lärare utan formell fortbildning ofta planerar för flerspråkighet, vilket tyder på att engagemang och förståelse för elevernas språkliga behov kan vara avgörande för hur språkliga resurser tas tillvara i klassrummet. Lärarna kan ha en stödjande inställning och utforma undervisningen så att elevernas språk används som en resurs för lärande (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022).

Samtidigt framkommer att intresse för fortbildning inte alltid resulterar i praktisk tillämpning och att vissa lärare som varken planerar för flerspråkighet eller önskar fortbildning kan begränsa elevernas möjligheter att använda sina språk. Lärarna som både planerar och har genomgått fortbildning visar däremot hur formell kompetens kan underlätta en mer medveten och strukturerad integrering av flerspråkiga arbetssätt.

Resultatet från enkätundersökningen visar att majoriteten av lärarna låter eleverna arbeta tillsammans med sina vänner och använda de språk de behärskar, vilket tyder på att samarbete och kamratstöttning är ett centralt arbetssätt för att främja elevers lärande. Genom att tillåta eleverna att använda sina olika språk som en resurs skapas inte bara möjligheter för förståelse av undervisningens innehåll, utan även för aktivt meningsskapande (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022) och deltagande i lärprocessen, vilket stöd av teorier om transspråkande. Nästa tydliga mönster i resultaten är att många lärare använder modersmålet som ett medvetet verktyg för att stödja förståelsen, vilket tydligt visar att elevernas modersmål ses som en viktig resurs i lärandet.

Vidare framkommer att en mindre andel av lärarna använder individuella stödstrategier som ordböcker och språkstöd, medan vissa tillåter eleverna att växla mellan språk i relation till innehållet. Dessa strategier kan förstås som olika uttryck för medvetet transspråkande, där elevernas språkliga repertoarer kombineras för att bearbeta och förstå undervisningens innehåll. Att endast en respondent använde lärarstöd genom översättning indikerar att traditionella stödformer är ovanliga och att undervisningen i större utsträckning bygger på elevcentrerade och språkligt inkluderande arbetssätt.

Genom att kombinera samarbete, modersmåls användning, språkväxling och individuellt språkstöd skapar lärarna möjligheter för eleverna att aktivt bearbeta innehållet och utveckla förståelse, vilket stärker lärandet. Resultaten antyder därmed att klassrummets språkliga mångfald kan ses som en resurs, i enlighet med transspråkande (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022). Där lärarnas strategier reflekterar en medvetenhet om hur olika språk kan integreras i undervisningen för att stödja både förståelse och delaktighet.

Resultaten visar att svenska fortfarande är det mest förekommande språket i undervisningen, även om vissa respondenter försöker integrera flera språk. För många lärare fungerar svenska som huvudverktyg för lärande, vilket tyder på att elevernas andra språkliga resurser inte alltid används fullt ut. Detta kan innebära att elever med annat modersmål får färre möjligheter att använda sina språk för att bearbeta och förstå innehållet, vilket kan påverka deras delaktighet och meningsskapande i klassrummet. Samtidigt framgår att det finns respondenter som medvetet försöker inkludera flera språk, även om svenska fortfarande prioriteras. Detta kan tyda på ett transspråkande arbetssätt där eleverna får ta del av sina språk som en resurs för lärande (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022) Detta kan ses som transspråkande arbetssätt, där elevernas hela språkliga repertoar ses som en resurs för lärande. Resultatet tyder därför på att det finns både möjligheter och begränsningar i hur flerspråkighet praktiseras. Språkvalet i undervisningen speglar respondenternas syn på undervisningens fokus och visar

att implementeringen av flerspråkiga strategier kan variera mycket, vilket är en viktig faktor att beakta när man vill skapa inkluderande lärmiljöer där alla elevers språk tas tillvara.

I många klassrum förekommer ingen spontan användning av elevernas modersmål, vilket kan innebära att deras språkliga resurser inte alltid tas tillvara i lärandet. Ur ett transspråkande perspektiv kan detta ses som en begränsning, eftersom elevernas möjlighet att bearbeta och förstå undervisningens innehåll skulle kunna stärkas genom att hela deras språkliga repertoar inkluderas. Ur ett transspråkande perspektiv kan det vara en begränsning där elevernas möjlighet att kunna förstå och bearbeta undervisningens innehåll skulle kunna stödjas genom att inkludera deras språkliga repertoarer (García & Li, 2014; Cenoz & Gorter, 2022). Samtidigt uppger ett antal lärare att eleverna får använda sina modersmål spontant och de lärarna uppger också att de aktivt planerar för flerspråkighet i undervisningen. Sambandet väcker nyfikenhet. Är det så att dessa lärare har elever med fler språk i sina klassrum och att det är orsaken till att de också får mer spontana tillfällen till användning av modersmål? Resultatet kan också indikera att när lärare medvetet planerar och skapar utrymme för elevernas språk kan det öka förekomsten av spontant användande av modersmål och främja både förståelse och delaktighet. Variationerna i hur modersmålet används tyder på att lärarens planering, attityd och undervisningsstrategier har stor betydelse för hur flerspråkighet faktiskt kommer till uttryck i klassrummet.

5.2 Metoddiskussion

För att undersöka lärarens attityder och beskrivna arbetssätt med fokus på flerspråkighet tillämpades en kvantitativ enkätundersökning med ett kompletterande kvalitativt inslag, vilket möjliggjorde att data kunde samlas från ett större antal respondenter. Detta ledde till en övergripande bild där trender och mönster kunde identifieras. I och med att resultaten baseras på respondenternas uppgifter speglas deras egna uppfattningar snarare än den faktiska undervisningspraktiken. Vilket kan innebära att resultaten främst visar hur lärare upplever och beskriver sitt arbetssätt. Detta innebär att det kan skilja sig från hur den faktiska undervisningen genomförs i klassrummet. En faktor som är värd att ta med är att det finns risk för en social önskvärdhet, vilket kan ha påverkat hur respondenterna besvarat frågorna. Detta kan innebära att lärare i högre grad rapporterar ett flerspråkigt eller inkluderande arbetssätt än vad som faktiskt sker i praktiken, särskilt när det gäller attityder, planering och synen på modersmålet som en resurs.

Enkäten bestod av slutna såväl som öppna frågor, vilket skapade förutsättningar för kvantitativa jämförelser men även nyanserade kvalitativa resonemang. Något som kan ses som

en styrka i studien. Den digitala distributionen ökade förvisso tillgängligheten men begränsade samtidigt möjligheten till följdfrågor och förtydliganden, vilket är något som en kvalitativ ansats med intervjuer hade tillåtit. Därför kan denna studie begränsas i djupet och möjligheten till bakomliggande orsaker som respondenternas svar kan inte kollas på djupet då avsaknaden är intervjuer eller observationer. Vilket inte kan verifieras om vad som faktiskt är i undervisningspraktiken.

Enkätens reliabilitet bedöms vara relativt god i och med att samtliga respondenter besvarade samma frågor under snarlika förutsättningar, vilket kan ha bidragit till en jämn datainsamling. Vissa begrepp kopplade till flerspråkighet kan tolkas olika av olika respondenter, vilket betyder att frågorna inte nödvändigtvis uppfattas på samma sätt av respondenterna.

Urvalet var ett kombinerat bekvämlighet- och snöbollsurval, vilket gjorde att datainsamlingen blev mer tidseffektiv. Resultaten kan med det sagt inte generaliseras till alla lärare eftersom deltagarna inte valdes ut slumpmässigt och kan ha ett särskilt intresse för flerspråkighet. Det som kan påverka resultatets sammansättning och urvalets representativitet är att lärare som är positiva och engagerade i frågor om flerspråkighet i högre grad kan ha valt att delta.

Sammanfattningsvis möjliggjorde metodvalet en bredare överblick, dock bör resultaten tolkas med hänsyn till studiens metodologiska begränsningar. På samma sätt ger enkätundersökningen en indikation på hur lärare beskriver sina attityder, arbetssätt och kan fungera som en grund för vidare studier där enkätsvaren kompletteras med intervjuer och observationer för en fördjupad inblick. Resultaten kan även förstås med stöd av transspråkande perspektivet och pedagogiskt transspråkande, där lärarens arbetssätt och attityd är betydande för hur eleverna språkliga repertoarer används i undervisning och aktiveras (Cenoz & Gorter, 2022).

6 Avslutning

I den här studien har fokus varit att undersöka på vilket sätt flerspråkighet integreras i undervisningen i årskurserna 1–3 samt utforska lärares attityder till flerspråkighet. Genom en kvantitativ ansats med kvalitativa inslag genomfördes en enkätundersökning. Den gav en översiktlig bild av hur lärare upplever sin egen undervisningspraktik, vilka strategier som beskrivs används samt vilka faktorer som kan komma till att påverka deras arbete. Vägledande för studien har varit det transspråkande perspektivet i förståelsen för hur elevernas språkliga repertoarer kan användas som en resurs för både lärande och delaktighet. Resultaten visar att flertalet lärare uttrycker en öppenhet att arbeta språkmedvetet samt att flerspråkighet till viss del används i undervisningen. Resultatet visar även också på att arbetssätten varierar och att elevernas modersmål inte alltid får utrymme i klassrummet. I de fall modersmål får utrymme i undervisningen visar resultatet att det alltid finns en koppling till aktiv planering för flerspråkighet. Sammanfattningsvis visar studien på möjlighet såväl som utmaningar i arbetet med flerspråkighet i de tidiga skolåren, där lärarens planering, upplevda trygghet och organisatoriska förutsättningar framträder som något centralt.

6.1 Slutsatser

Studien visar att lärare i årskurserna 1–3 använder flerspråkighet i svenskundervisningen, men på olika sätt och i olika syften. Ett mönster som framträdde var att många lärare planerade för flerspråkighet, medan spontan användning av elevernas modersmål var ovanlig. Detta kan tyda på att flerspråkiga arbetssätt ofta kopplas till planeringsstrategier, där eleverna får använda sina språk för att förstå innehållet och samarbeta, snarare än att elevernas hela språkliga repertoarer integreras i undervisningen på ett löpande sätt.

Vidare visar resultaten att lärarnas attityder präglas av ett stöd för flerspråkighet, men att detta inte alltid omsätts i praktiken. Lärarnas trygghet verkar vara en orsak som påverkar hur flerspråkighet används i undervisningen. Vilket kan kopplas till kompetens, erfarenhet och en känsla av säkerhet som möjliggör att flerspråkighet kan användas som en resurs. Studien lyfte även fram att deltagarna upplevde att skolans stöd för flerspråkighet var svagt, vilket i sin tur innebär att varje lärare själv får avgöra hur mycket flerspråkighet som ska finnas i klassrummet.

6.2 Framåtblickar

Resultaten som framgått i studien visar på flera områden som kan utvecklas inom forskning framöver. En möjlighet att undersöka flerspråkighet i undervisningen genom en kvalitativ ansats. Detta kan ske genom klassrumsobservationer och intervjuer med lärare. På så sätt kan

skillnader mellan lärares beskrivningar och faktiska undervisningspraktik kartläggas. En sådan ansats kan även fördjupa förståelsen av lärares val av strategier.

Framtida studier skulle kunna rikta in sig på skolans organisation och undersöka hur fortbildning, samarbete med modersmåslärare och studiehandledare kan bidra till möjligheten att arbeta med transspråkande på ett effektivt sätt i praktiken. En annan möjlig riktning är att undersöka vilka undervisningsstrategier och upplägg som kan stödja elevernas flerspråkighet och deltagande i årskurs 1–3, till exempel hur visuellt stöd kan kombineras med samarbetsformer så att elevernas språk resurser används på ett systematiskt sätt. Vidare kan studier belysa vilka didaktiska val som kan stärka inkludering och transspråkande som en resurs.

Referenslista

- Alisaari, J., Hurme, T.-R., Heikkola, L. M., & Routarinne, S. (2021). *Finnish teachers' beliefs about students' home language use*. *Critical Multilingualism Studies*, 9(1), 46–76.
https://www.researchgate.net/publication/364345456_Finnish_teachers'_beliefs_about_students'_home_language_use
- Andersson, A. (2024). *Flerspråkighet och identitet i skolans praktik* [Doktorsavhandling, Mälardalens universitet]. DIVA.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1931025/FULLTEXT02.pdf>
- BUP Stockholm. (2025). *Självbild och identitet*. Hämtad 11 november 2025.
<https://www.bup.se/diagnoser/andra-svarigheter/sjalvbild-och-identitet/>
- Cenoz, J.(2013). “Bilingual and Multilingual Education: Overview.” I *The Encyclopedia of Applied Linguistics*.
https://www.researchgate.net/profile/JasoneCenoz/publication/316100069_Bilingual_and_Multilingual_Education_Overview/links/5bd350974585150b2b8a0fdf/Bilingual-and-Multilingual-Education-Overview.pdf
- Dávila, L. T., & Bunar, N. (2020). *Translanguaging through an advocacy lens: The roles of multilingual classroom assistants in Sweden*. *European Journal of Applied Linguistics*, 8(1), 107–126.
https://www.researchgate.net/publication/338632930_Translanguaging_Through_an_Advocacy_Lens_The_Roles_of_Multilingual_Classroom_Assistants_in_Sweden
- Forskning.se. (2016). *Flerspråkighet i skolan är en outnyttjad resurs*. Hämtad 11 november 2025. <https://forskning.se/2016/04/27/flersprakighet-i-skolan-ar-en-outnyttjad-resurs/>
- Fuster, C. & Bardel, C. (2024). Translanguaging in Sweden: A critical review from an international perspective. *System*, 121, 1-23. [10.1016/j.system.2024.103241](https://doi.org/10.1016/j.system.2024.103241)
- Garza, E., & Arreguín-Anderson, M. G. (2018). *Translanguaging: Developing scientific inquiry in a dual language classroom*. *Bilingual Research Journal*, 41(2), 101–116.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15235882.2018.1451790#d1e114>

- Hyltenstam, K., Axelsson, M. & Lindberg, I. (red.) (2012). *Flerspråkighet – en forskningsöversikt*. Vetenskapsrådet.
https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25ac6/1529480531679/Flerspraakighet_VR_2012.pdf
- Kalra, K. (2024). *Language and identity: The dynamics of linguistic diversity in international business*. *International Business Review*.
<https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2024.102321>
- Lahdenperä, P. & Sundgren, E. (red.) (2017). *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. (Första upplagan). Stockholm: Liber.
- Lu, C., Gu, M. M., & Lee, J. C.-K. (2023). *A systematic review of research on translanguaging in EMI and CLIL classrooms*. *International Journal of Multilingualism*, 22(2), 1033–1053.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14790718.2023.2256775>
- Otterup, T. (2005). *"Jag känner mej begåvad bara": om flerspråkighet och identitetskonstruktion bland ungdomar i ett multietniskt förortsområde*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2005. Göteborg.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/16462/gupea_2077_16462_5.pdf?sequence=5
- Otterup, T. (2018). *Flerspråkighet som resurs*. Skolverket
<https://www.skolverket.se/download/18.75bdbbb116e7434ebf834f/1574760735038/Flerspraakighet-som-resurs-tore-otterup-20180418.pdf>
- Persson, S. (2017). *Nyanlända elever, undervisning, mottagande och flerspråkighet*. Johanneshov: MTM.
- Rodríguez-Izquierdo, R. M., González Falcón, I., & Goenechea-Permisán, C. (2020). Teacher beliefs and approaches to linguistic diversity: Spanish as a second language in the inclusion of immigrant students. *Teaching and Teacher Education*, 90, 103035
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X18312046>

Skolverket. (2012). *Greppa språket: ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet* (2:a uppl.). Skolverket. Hämtad 11 november 2025.

<https://www.skolverket.se/download/18.49f081e1610d88750033a6/1518700869958/greppa-spr%C3%A5ket.pdf>

Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet. (2022). Skolverket.

<https://www.skolverket.se/download/18.11f7c7851925054d8c642/1727947566208/pdf13074.pdf>

Skolverket. (2022). *Studiehandledning på modersmålet – Att stödja kunskapsutveckling hos flerspråkiga elever*. Hämtad 11 november 2025

<https://www.skolverket.se/download/18.75bdbbb116e7434ebf845/1574098745106/flersprakighet-i-klassrummet-spraklig-mangfald-som-resurs-asa-wedin-20180418.pdf>

Svenska Akademien. (2015). Identitet. *Svenska Akademiens ordlista* (SAOL).

Hämtad 11 november 2025. <https://svenska.se/>

Uddling, J., Svensson, S., Juvonen, P., & Bergh Nestlog, E. (2024). Flerspråkighet som villkorad resurs: – en studie om hur mellanstadie lärare talar om flerspråkande i skolarbete. *Pedagogisk Forskning I Sverige*, 29(1-2), 97–121.

<https://publicera.kb.se/pfs/article/view/53499>

Weinreich, U. (1968). *Languages in contact: Findings and problems* (A. Martinet, Preface).

Mouton Publishers.

https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9783110802177_A19970832/preview-9783110802177_A19970832.pdf

Vygotsky, L. S. (1934/1999). *Tänkande och språk*. Bokförlaget Daidalos.

Wedin, Å. (2018). *Flerspråkighet i klassrummet – språklig mångfald som resurs*. Skolverket. Hämtad 11 november 2025

<https://www.skolverket.se/download/18.75bdbbb116e7434ebf845/1574098745106/flersprakighet-i-klassrummet-spraklig-mangfald-som-resurs-asa-wedin-20180418.pdf>

Xu, Y., Christison, M., & Krulatz, A. (2025). “I’m probably even more multilingual than I thought’: Exploring Norwegian teachers’ experiences and multilingual identity.” *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13670050.2025.2529555>

Bilaga

Enkät till 1-3 lärare om flerspråkighet

Vi är två lärarstudenter vid Mälardalens universitet som genomför en enkätstudie om lärares erfarenheter och uppfattningar kring flerspråkighet och transspråkande i undervisningen. Att delta i studien innebär att man svarar på några korta frågor om språkanvändning i undervisningen. Det tar cirka 5-10 minuter att besvara enkäten. Ditt deltagande är helt frivilligt och du kan när som helst ångra ditt deltagande utan att ange någon orsak. Alla svar behandlas anonymt och kommer inte kunna kopplas till dig som person. Studien är utformad i enlighet med gällande etiska krav och rekommendationer för forskning särskilt avseende anonymitet, konfidentialitet och deltagarnas frivillighet. Resultatet av studien kommer att publiceras i form av ett examensarbete på Digitala Vetenskapliga Arkivet (diva-portal). Du ger ditt samtycke till att dina svar används i forskningssyfte genom att svara på frågorna.

När du skickar in det här formuläret samlar det inte automatiskt in dina uppgifter som namn och e-postadress om du inte anger det själv.

* Obligatoriskt

1. Har du lärarlegitimation? (Om du är under utbildning och läser Grundlärarprogrammet f-3, svara i annat och ange vilken termin). *

Ja

Nej

Annat

2. Har du gått någon form av fortbildning eller kurs som handlar om flerspråkighet?

*

Ja

Nej

Nej, men jag skulle vilja

3. Vilken typ av anställning har du? *

Klasslärare (heltid, 100%)

Klasslärare (deltid 25-75%)

Lärarvikarie (timvikarie)

4. Hur länge har du arbetat som lärare?

*

0-3 år

3-5 år

Mer än 5 år

5. Vilka årskurser undervisar du i?

*

Åk 1

Åk 2

Åk 3

6. Är svenska ditt modersmål? (Med modersmål avses det språk en person lärde sig tidigt i hemmet) *

Ange ditt svar

7. Hur många språk kan du föra ett samtal på?

*

Ange ditt svar

8. Använder du flera språk i din undervisning? *

Ja

Nej

9. Hur trygg känner du dig i att använda elevernas olika språk som en resurs i undervisningen?

En stjärna = inte alls trygg

Fyra stjärnor = mycket trygg *

☆ ☆ ☆ ☆

10. Vilka språk talas i din aktuella elevgrupp? (Ange även svenska och engelska) *

Ange ditt svar

11. Ungefär hur stor andel (%) talar ett annat språk än svenska och engelska?

*

Ange ditt svar

12. Hur ofta samarbetar du med modersmållärare?

*

1 ggr/dag

1 ggr/veckan

1 ggr/månaden

1 ggr/termin

Aldrig

Annat

13. Hur planerar du din undervisning utifrån flerspråkighet? *

Jag planerar att eleverna använder sina språk för att förstå innehåll

Jag planerar att använda flerspråkiga stödmaterial i undervisningen

Jag planerar gruppuppgifter där eleverna får använda olika språk tillsammans

Jag planerar uppgifter där eleverna ska använda flera språk på bestämda sätt

Annat

14. På vilka sätt får eleverna använda sina språk i undervisningen? *

Elever får använda olika språk för att förstå och prata om ett innehåll (t.ex. läsa på ett språk och prata om det på ett annat).

Elever får skriva eller säga ord på sitt modersmål när det hjälper dem att förstå.

Elever får använda ordböcker eller andra språkstöd på sina olika språk.

Elever får arbeta tillsammans och hjälpa varandra genom att använda de språk de kan.

Annat

15. Tycker du att skolan uppmuntrar användning av elevernas modersmål i undervisningen?

*

Ja

Delvis

Nej

16. Vilka möjligheter ser du med att inkludera flerspråkighet i svenskundervisningen?

*

Ange ditt svar

17. Vilket stöd skulle du önska för att kunna arbeta mer aktivt med flerspråkighet i svenskundervisningen?

*

Ange ditt svar

18. Anser du att elevernas språk utöver svenska kan användas som en resurs för att underlätta lärandet av svenska under svenska lektionen?

*

Ange ditt svar

19. Vilka utmaningar upplever du med att arbeta med flerspråkighet i svenskämnet?

*

Ange ditt svar

20. Tycker du att undervisningsspråket under svensklektioner bör vara enbart svenska, eller att elever även ska få använda andra språk?

*

- Endast svenska
- Främst på svenska, men elever kan ibland använda andra språk
- Svenska och andra språk i lika stor utveckling

21. Upplever du att eleverna använder sitt modersmål spontant i klassrummet? *

- Ja
- Nej

22. Upplever du att eleverna använder engelska spontant i klassrummet? *

- Ja
- Nej

23. Använder du själv engelska under lektioner i andra ämnen än engelska? *

- Ja
- Nej